

57

СУДБА СВОЈИХ ОДНОШЕНИЈА

XVII СУСЕЈ

ELEKTRON

LIST STUDENATA ELEKTROTEHNIKE БЕОГРАД

uvodnik

Ovaj broj "Elektrona" uključuje se u proslavu Titovih jubileja, koji su ujedno i naši. Trudili smo se da ceo broj odiše mlađošću, ali ujedno i kritikom i samokritikom. Zato je normalno da je jedan praznik mladosti, bratstva i jedinstva kao što je "Elektrijada" zauzeo dobar deo prostora, tako da sve kvalitetne tekstove koji su prispevi u redakciju nismo mogli da objavimo.

U specijalnom dodatku objavljujemo i neke rezultate Ankete o pedagoškim kvalitetima nastavnika.

Vreme za pripremu ovog broja bilo je ograničeno, zbog "Elektrijade", ali se nadamo da je list zadržao svoj standardni kvalitet.

Od ovog broja malo je promenjena i tehnička obrada a pojavile su se i neke nove strane, ako Vam se to dopalo dodjite da nam kažete. To će biti podstrek za što bolji rad.

Takodje je novost da se broj saradnika povećao, što redakciju veoma raduje.

I na kraju, pomalo tužna vest, dosadašnji v.d. glavnog i odgovornog urednika Stevan Jovanović odlazi u JNA. Redakcija koristi ovu priliku da se zahvali Stevici za sav trud i napor koji je uložio u izdavanju "Elektrona".

SVIM KOLEGAMA MNOGO SREĆE NA ISPITIMA

REDAKCIJA

ELEKTRON

GODINA XVII
MAJ 1977
PRIMERAK BESPLATAN

Izdaje Predsedništvo OSSO Elektrotehničkog fakulteta u Beogradu

Adresa: Bulevar Revolucije 73
tel. 329-212/378

Uredjuje redakcijski kolegijum

JOVANOVIĆ Stevan
PROFIROVIĆ Milen
BULATOVIĆ Svetislav
/glavni i odgovorni urednik/

Saradnici:

POPOVIĆ Dragan
KUBIČELA Edvard
ARSENOVIĆ Jasmina
ANTIĆ Predrag
MILEKIĆ Rade
MARKOVIĆ Milan
POPOVIĆ Miloš
PIPERSKI Zoran

Izlazi dvaput u semestru

Stampa Skriptarnica Saveza studenata Tehnološko-metalurškog fakulteta

List je po mišljenju republičkog sekretarijata za kulturu SR Srbije br. 413-120/75-02 od 14.marta 1975 god. oslobođen republičkog poreza na promet

Tiraž 1000 primeraka

Naslovna strana: Stevan Jovanović
Fotografije sa Elektrijade: Piperski Zoran

ELEKTRON

naše teme

TITO – TO JE NAŠA MLADOST

Zivot i rad ličnosti koja je na čelu države, Partije i Armije, u proteklim godinama revolucionarne borbe svih naših naroda za slobodu i socijalizam nosila najveći teret, ne može se ispričati u stotinama ovakvih članska i razmišljanja jer su utkani u život svakog čoveka koji voli ovu zemlju, ovaj narod i ovo društvo. No ipak ćemo pokušati da se povodom Titivih 85 godina i četerdesetogodišnjice nalaženja na čelu partije, podsetimo glavnih borbi i pobjeda u revoluciji koja još traje a koje su pokretane i izražene sveštu i genijalnošću našeg radnika i ratnika.

Počelo je sa rušenjem mitova i kultova, sa promenama čitave nacionalne i socijalne suštine i podele zemlje, traje i danas i zasigurno će trajati i sutra, kao što reče naš veliki čovek Veljko Vlahović - to što mi radimo i nije ništa drugo do rušenje dva osnovna mita na kojima je počivala dosadašnja civilizacija ljudskog društva - mita boga i mita države.

Počelo je pre četrdeset godina, kada je partija raščistila sa frakcionaštvom i izolacijom

od naroda, kada se jasno odredio kurs samostalnog delovanja odgovornog samo svome narodu. I nastavilo 1941 kada se mimo svih različitih teorija o spontanosti i čekanju "povoljnog trenutka", reklo ne i okupatorima i raznim nacionalističkim grupama i kada se oslanjajući se samo na sopstvene snage naroda, na sopstveni program, na sopstvenu pamet borilo za sve te ideale koje svaki od nas nosi duboko u sebi. I posle te pobjede se nije stalo. Išlo se u 1948 kada se Njegovom velikom borbom reklo ne! staljinističkom hegemonizmu i birokratskoj formuli socijalizma. (A dok je bila odbijana ta "prijateljska socijalistička pomoć", nudili su pomoći i iz kapitalističkog sveta: političke i ekonomski ucene.) I dalje 1950 kada se u duhu svoje antidogmatske svesti, razvijajući moć klase a ne države počeo da gradi sistem samoupravnog socijalističkog društva koji počiva na udruženom radu i delegatskom principu koncept onog tipa demografije za koju je Marx jednom prilikom rekao da je to "najzad proradjeni oblik". I ponovo 1966 kada je dosledno se boreći za razvijanje i

održanje svog učenja o klasi i načijama, o demokratiji i birokratskoj državi sprečen udarac od strane birokratsko-rankovićevske varijante staljinizma a čiji su zagovornici bili i tada a i posle pet godina obnavljajući liberalno-birokratskog i tehnikratskog puta i "razvoja".

Kroz sve te i bezbrojno drugih ovde nepomenutih karika osećala se crvena nit, koja je samo potvrđivala pravi put naroda. Svuda su se osećale oči pune volje i beskrajne ljubavi prema svemu što je došlo iz radničke klase, od iskrenog trudbenika iz bilo kojeg kraja zemlje, osećala se i strogost i borba, osećala se i sigurnost koja se putem jakih a u isto vreme običnih, blagih reči prenosila na sve koji su spremni da se bore i koji se bore za jedan zaista lepsi i srećniji život ne pojedinca već celog naroda.

I sigurno je da jedna takva ličnost i dela takve ličnosti posvećena istini, slobodi, miru, nesvrstanosti i socijalizmu moraju da imaju istoriske i svetske dimenzije, pa zbog toga i ostavljejam utisak na sve velike i male ljudi širom ove kugle. A svi ti utisci bi-

li su gotovo istovetni:

"On je taj koji je naše narode naučio velikoj istini da nema nikakve, ni najteže, pa ni očajne situacije iz koje jedan narod neće naći pobednički izlaz, ako je svestan svoje časti, ako ljubi svoju slobodu, ako je ujedinjen u spremnosti na žrtve za odbranu svoje nezavisnosti i osvajanje svoje sreće i napretka". (Moša Pijade).

"kad bih bio Jugosloven, mogao bih biti samo uz Tita". (Gi Mol).

"Došao sam kao student univerziteta života da naučim nešto od velikog profesora univerziteta života, kao što ste Vi. Znam da Vi niste akademski profesor, ali za nas Indijce, koji smo vodili borbu sličnu vašoj, Vi ste veliki profesor." (Asvini Kumar Gupta.)

"Ljudi u Jugoslaviji znali su da je Tito živeo kao oni, da se borio s njima rame uz rame za slobodu, da je stradao sa njima i da iskreno radi na ponovnoj izgradnji zemlje naprežući se istovremeno da im pruži bolje mogućnosti u životu. Tu se čini mi se, krije pouka za svaku slobodnu vladu u svetu." (Eleonora Ruzvelt).

- Iz svega sledi i ta čvrsta i neraskidiva veza izmedju Tita i mlađih, jer svi ti naši ideali našli su otisak i otelotvorene u ličnosti Tita. U svojoj 85 godini On je svojim delovanje, svojom bezpoštedom borborom za Čoveka, svojom snagom revolucionara ostao i ostaće uvek mlađ, zbog čega smo uvek govorili MLADOST - TO JE TITO.

I na kraju umesto neke uobičajene parole zahvalnosti za sve što nam je dao i što će nam davati, ili uzdizanje ličnosti do kulta, što on inače, izuzetno ne voli, preneću odlomak iz rukopisa Zvonka Štaubringera.

"Jedno od tih preduzeća, 31. marta 1945, posetilo je i Tito. Stigao je pred kraj radnog vremena, uputivši se pravo u pogon kod radnika:

- Kako ide posao?

- Ne baš najbolje - Iskreno će jedan rannik Titu. - Nema dovoljno ni alata... Ipak dostižemo predratni kapacitet proizvodnje.

U odeljenju za opravku vozila Tito se duže zadržao kod traktora koji su stigli sa remont iz Vojvodine.

- Ovo se mora hitno opraviti! - zahtevao je Tito. - potrebno je da se ovog proljeća što više zasije.

- Sporo ide sa opravkama, - iskreno će jedan majstor - Jer su nam najbolji radnici u vojski, na frontu.

- E, onda mi odmah napišite njihova imena, — Tražio je Tito - pa će vidjeti da se oni vrate u fabriku. Ovo je uostalom, moj resor, fabrika je pod Ministarstvom odbrane. A i setva je naš važan front.

Na izlazu iz glavne radionice Tita opkoli razdragana masa radnika - maše mu i kliče. Sa svima se rukuje. Pita ih:

- Kako živate? Da li imate na što da se požalite, primate li nadnice?

Jedan se osmeli pa će iskreno:

- Nadnice primamo, ali su prirezi na njih veliki.

- Vidite, to sam i na drugom mjestu čuo, - odgovori Tito. - Moraćemo te poreze i prireze smanjiti! Inače bi to značilo da bi udarnik koji radi više i zaradi više morao da plaća veći porez.

Radnici zadovoljno i s odobravanjem klimaju glavom. Tito pogleda i u one na kraju grupe pa će vedro:

- A što vi čutite? Nemojte, kad ja odem, da kažete: "Eh, što se nismo sjetili da ga zapitamo... Da mu se požalimo."

Još ne završi, a jedna radnica glasno primeti:

- Hrana nam nije najbilja u menzi

- A ko vam je odgovoran za menzu?

Indendant baš stoji pored Tita. Poče da crveni, zamuckuje, pokušava da se pravda:

- Znate, ovaj, druže Maršale.... Jeste, u pravu je drugarica. Ali fabrika nema kamiona za prevoz hrane.

- Vi ste svojim radom zaslužili da dobijete bolju hranu - ističe Tito.

- Vaš rad je fizički. Tu se mnogo troži snage.

- Hvala vam druže, Maršale! - zahvali se jedan radnik Titu na podršci. - Mi verujemo u svoga druga metatca!

- Ovdje ste me dirnuli u srce - odvrazi Tito. - Ali kad vam obećavam da ćete bolje živjeti ne obećavam to kao bivši metalski radnik, već kao čovjek koji zna šta je radnik, koliko on mnogo daje za državu, za narod. Ja vam se zahvaljujem na vašem trudu koji vi ulažete i budite uvjere-

ni da se odnos države prema radniku iz osnova promijenio. Radnik je kapital, radnik je ponos države i ona će za radnika dati sve što može da da naša razorena domovina. Uskoro će i pitanje nadnica biti riješeno. I budite uvjereni da teret na obnovi naše opustošene zemlje neće pasti na pleća onih koji svojim rukama podižu zemlju, već će on pasti narocito na one koji su za vrijeme rata nagomilali bogatstvo... Ti ratni bogataši moraće da vrate sve opljačkanon!

Njegove reči radnici propratiše burnim aplauzom a jedan povika:

- Odlično je što više neće biti po starom šablonu!

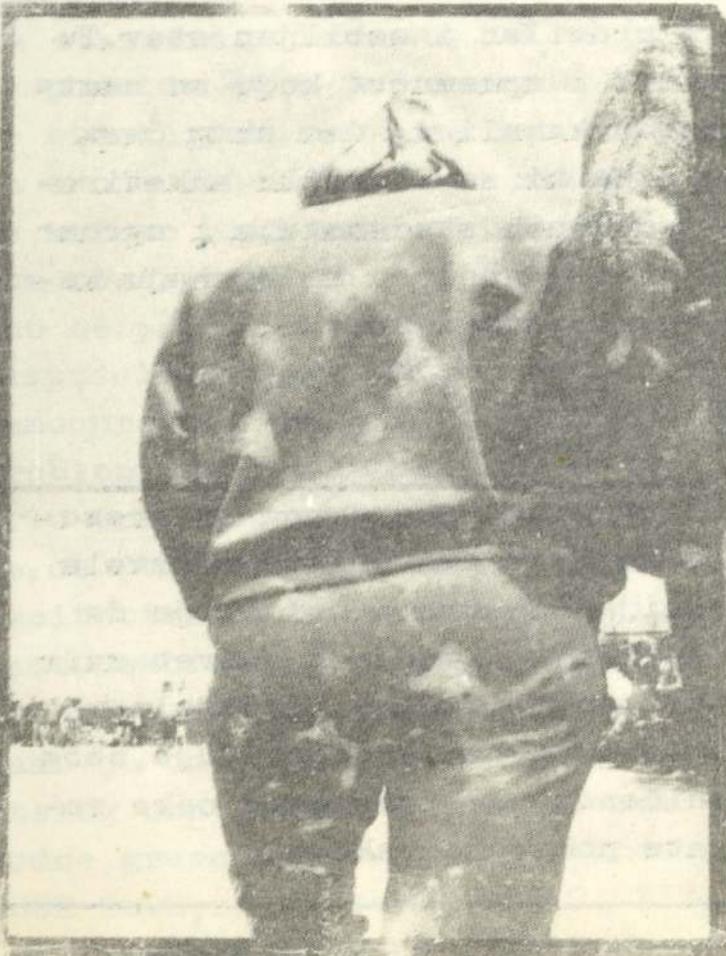
- Ono što je u starom bilo negativno - kaže Tito - neće se više ponoviti. A ono što je bilo pozitivno dobiće sada prilike da se razvije na korist naše domovine.

Bulatović Svetislav

ELEKTRON

(ne) inicijative

Posao oko donošenja nivih planova i programa, na šta se u stvari svela Reforma univerziteta, mesec dana posle roka koji je dat sa univerziteta još nije završen i pošto redakcija sa obzirom na efikasnost kojim se taj posao obavlja, smatra da se do izlaska ovog broja neće završiti pokušaćemo da vidimo šta je u stvari do sada uradjeno i da li je sve to u skladu sa idejama sa kojima se krenulo u Reformu. Elektron se u nekoliko poslednjih brojeva, u granicama svojih mogućnosti, uključivao i podršavao konkretnе i prave akcije koje su dolazile iz raznih sredina. I u ovom broju posvećujemo prve strane Reformi sa člankom koji ovog puta dolazi iz Saveza Komunista.

O REFORMI NIŠTA NOVO

Na početku svog mandata Sekretarijat konferencije SK ETF i njegova školska komisija analizirali su probleme vezane za odavno započetu reformu Fakulteta i došli do zaključaka:

1- Da je jedan deo nerešenih školskih pitanja objektivne prirode-nedostatak zgrade, laboratorijske opreme, nedostatak materijalnih srestava i

2- Da je drugi deo subjektivne prirode-nedostatak udjelenika, preklapanje nastavnih programa, neracionalno izvodjenje nastave itd.

Kao prvo pokrenuta je akcija za izgradnju nove zgrade Fakulteta.

Posle intenzivne akcije od 15.II do 1.IV '76 u rešavanju školskih pitanja, aktivnost na reformi relativno slabi delom zbog očekujućih zajedničkih akcija na nivou Univerziteta, delom zbog neaktivnosti Komisije za reformu Fakulteta i delom zbog približavanja ispitnog roka i letnjeg raspusta. Sekretarijat je zapazio ovu pojavu neaktivnosti i na samom početku školske godine septembra meseca 1976. godine doneo zaključke da se posao oko reforme Fakulteta mora brže obaviti. U tom cilju Sekretarijat je sa starešinama Odseka i rukovodiocem fakulteta održao sastanke gde je na prvom inicirana akcija, a na drugom analizirano trenutno stanje u sprovođenju akcije.

Najvažnija aktivnost u periodu od novembra 1976 do danas na reformi Fakulteta odvijalo se kroz donošenje novih nastavnih planova i programa. Pri ovome su veliku aktivnost imali Odseci fakulteta i studenti.

pozitivni rezultati...

Ova aktivnost se može okarakterisati sledećim pozitivnostima, celokupnom angažovanosti fakulteta po prvi put javnom i otvorenom iznošenju problema vezanih za nastavne planove i programe i sam Fakultet:

- pokretanjem velikog broja značajnih pitanja i problema;
- prihvatanjem stava o rasterećenju nastavnih planova i programa u cilju povećanja efikasnosti stud-

iranja;

- analizom nastavnih programa kojom su konstantovana preklapanja
- detaljnom analizom udžbeničke literature, na osnovu koje je Savet doneo opšte prihvaćene odluke:
- zapaženim konstruktivnim učešćem studenata koji su dali zapažen doprinos u analizi nastavnih programa i udžbenika;
- željom studenata da se zahtev za efikasnošću studiranja ne sprovodi kroz smanjenje nivoa nastave i kriterijuma na ispitima;
- znatnim povećanjem broja jednosemestarskih predmeta u cilju povećanja efikasnosti studija.

i dileme

Pored ovih pozitivnih karakteristika izbjale ristika, pri donošenju novih nastavnih planova izbjale su na videlo dileme i razmimoilaženja kao što su

- oko stava u kojoj meri i kako treba menjati nastavne planove i programe (ništa ne menjati, blago menjati ili vršiti korenite promene)
- u okviru Odseka po pitanju usmeravanja studija - od stava neusmeravanja do stava usmeravanja od druge godine studija.

Konačno je predloženo da se na Odseku tehničke fizike i Energetskom odseku usmeravanje vrši praktično samo u IX semestru, a na Odseku za elektroniku počevši od VII semestra

- oko broja smerova na pojedinim odsecima
- kako izvršiti rasterećenje studija: da li skraćivanjem fonda časova pojedinih predmeta, ili skraćivanjem programa ili i jedno i drugo
- koje predmete treba skraćivati o opšte ili stručne. Pri ovome se javlja tendencije da se skraćuju samo opšti predmeti pri čemu bi pojedini stručni predmeti preuzimali adekvatne delove opštih predmeta
- oko broja katedri i njihovog udruživanja.

negativnosti

Nedjutim, u toku donošenja ovih nastavnih planova ispoljile su se neke negativne pojave kao što su:

- neumešnost uvođenju celokupne akcije i dupliranje odgovornosti kako

od strane samoupravnih organa, tako i od strane rukovodstva SK ETF
 •netraženja mišljenja privrede o nastavnim planovima i programima.
 Samo je Elektronski odsek delimično konsultovao privedu organizujući na brzinu samo jedan sastanak na koji su se predstavnici privrede masovno odazvali

•korišćenje reforme za ostvarivanje ličnih, katedarskih interesa i interesa pojedinih disciplina. Ovo je najizražajnije ispoljeno na Elektronskom odseku što je svaka katedra sa Odseka dočila svoj smer težeći pri tome što većoj samostalnosti i autonomiji u okviru svog smera

•pojavljivao se ranije potisnuti problem medjuljudskih odnosa
 •nepostojanje duha razumevanja, usaglašenosti stavova, saradnje i poverenja

•vodjenje personalne politike kroz predmete u nastavnim planovima
 •isticanje značaja vrednosti predmeta sa većim brojem časova
 •vršenje pritisaka neposrednim kontaktima na članove Fakulteta i studente za ostvarivanje vlastitih ciljeva

•pokušaji pojedinih nastavnika da se po njima, neželjena oštrelja istupanja studenata okarakterišu kao opšta konfrontacija nastavnika i studenata

•neorganizovano vodjenje sastanaka odseka i učestvovanje u diskusijama na takav način da se permanentnim nudjenjem novih i novih ideja izbegavaju i odgadjaju prava rešenja
 •neargumentovano učešće u diskusijama što je izazvalo prestrukcije i zaoštravanja

•nepoštovanje partiske discipline od strane nekih članova SK ETF. Ova nedisciplina ogledala se u tome što se komunisti nisu jedinstveno zalogali za sprovodjenje dogovorenih i prihvadjenih stavova na partiskim sastancima

Iz plana konkretnih akcija prihvaćenih na Fakultetskoj konferenciji održanoj 10.XI.'76 u delo nije sprovedeno:

- samoupravno usglašavanje sa zakonom o udruženom radu i izmenama i dopunama zakona o visokom školstvu,
- zajedničko izdavanje udžbenika za iste predmete u okviru tehničkih fakulteta
- izrada projekta podele studenata po manjim grupama za predavanja i vežbe i ostvarivanje što većeg suštinskog kontakta izmedju nastavnika

i studenata

- konačno donošenje odluke o stavu za osnivanje Naučno-istraživačkog instituta
- donošenje predloga novog pravilnika za vanredne studije
- formiranje komisije Saveta fakulteta za brigu o zapošljavanju diplomiranih studenata
- analiza odgovornosti studenata članova SK i SSO u pogledu uspeha u studiranju
- razmatranje mogućnosti sažimanja sadašnjih katedri na manji broj.

Interesantno je napomenuti da javnih organizovanih otpora rešavanju ovih pitanja nije bilo, ali da je izražen visok stepen indolentnosti, apatije, nedostatka incijative i individualne odgovornosti kod većeg broja nastavnika kako komunista tako i onih koji nisu članovi partije. Uzrok ovakvom ponašanju leži sigurno u domenu subjektivne priredo.

Iz izveštaja FK SK

Anketa

ZA I PROTIV

Rezultati ankete su gotovi. Saznali smo kakvo je mišljenje oko 850 anketiranih studenata o pedagoškim kvalitetima i rezultatima pedagoškog rada nastavnika. Svako ko želi da sazna ove rezultate, može da ih vidi kod svog predsednika Zbora, studenta prodekanata, u biblioteci ili, eventualno na oglasnoj tabli.

Rezultate ove ankete će se koristiti pri formiranju mišljenja o pedagoškom kvalitetima i rezultatima rada pri reizboru i izboru nastavnika i saradnika. Ovo mišljenje zajedno sa mišljenjem stručne komisije ulazi u materijal za sednicu Saveta na kojoj se vrši izbor ili reizbor nastavnika.

Cilj ankete je da se nastavnicima ukaže na eventualne primedbe na njihov način izlaganja gradiva odnosa prema studentima na predavanjima i na ispitu, radi uspostavljanja što bolje saradnje na relaciji nastavnik-student. Na to ukazuju i sama pitanja i ponudjeni odgovori.

Prvo pitanje se odnosilo na kontakt nastavnika sa studentima na predavanjima i ponudjeno je 5 odgovora, od prvog: ne ostvaruje nikakav kontakt, ne interesuje se da li su studenti razumeški gradivo, do petog: nastavnik organizuje predavanja u vidu diskusije sa studentima, daje studentima da samostalno spremi i izlaže pojedine delove gradiva i podstiče ih na samostalan rad iz oblasti van predviđenog gradiva.

Drugo se odnosilo na kontakt nastavnika sa studentima van predavanja i ponudjeni su odgovori od ne ostvaruje nikakav kontakt, nikad ga nema na fakultetu, do nastavnik je u svakom momentu spreman da saraduje sa studentima, podstiče ih na naučno-stručni rad, organizuje grupe studenata i radi sa njima.

Takodje su postavljena pitanja o tome da li postoje odgovarajući udžbenik za predmet koji nastavnik predaje, da li su studenti zadovoljni odnosom nastavnika prema njima na ispitu i sl.

Rezultati ankete pokazuju da je većina studenata ozbiljno shavtila zadatok koji je dat, a takodje se može reći da i većina nastavnika ima prema rezultatima ankete i samoj anketi pravilan i ozbiljan stav. To pokazuje i spremnost koju su nastavnici pokazali da deo svog časa ustupa da bi se izvršilo anketiranje prisutnih studenata, a i ogromno interesovanje da se saznaju kaki su rezultati ankete.

Zbog zaista ogromnog interesovanja koje je ova anketa izazvala redakcija Elektrona rešila je da bar delimično izadje u smislu svim zainteresovanim i u specijalnom dodatku ovog broja objavljuje, zbog ograničenog prostora samo neke rezultate pomenute ankete.

ELEKTRON
akcije

ko nam je krovio krov nad glavom

Ovih dana Studenski centar univerziteta u Beogradu raspisao je redovan konkurs za dodelu mesta u studenskim domovima za školsku 77/78 godinu. Za studente, stanare studenskih domova, to je vesnik one, dobro poznate, jesenje psihoze i potere za uslovom i domom. Trenutak je da razmislimo šta nas očekuje tokom raspodela koje su pred nama.

Jedno je sigurno. Za redove se dobro pripremite, strpljenje prikupite. Biće ih - No, da bi što spremljije i spokojni dočekali nastupajući jesen, osvrnimo se na godinu iza nas. Jer, tokom prošlogodišnjih raspodela, jasno se pokazalo da još postoje mnoga lutanja i protivrečnosti i da se akcije u ovoj sferi studenske stvarnosti, ne odvijaju, baš uvek, primerno našim savremenim, samoupravnim i reformskim nastojanjima.

No počnimo redom i napravimo malu hronologiju zbivanja koja su tokom proteklih meseci izazvala dosta uzbudjenja. Nedaće naše komisije za standard, počele su, još sa prvom raspodelom. Tada je konstantovano, da je uticaj fakulteta na izbor mesta za svoje studente skoro nikakav i da ne možemo biti zadovoljni kvalitetom mesta koja su nam dodeljena. Jasno se pokazalo da je postojanje proces raspodele mesta centralizovan, ne samoupravan, neodrživ. No, pravi problemi tek su usledili. Nakon prve tri raspodele, ispostavilo se, da Studenski centar, svojim kapacitetima, ne može da odgovori, do sada rekordnoj potražnji mesta u domovima. Na 560 useljivih mesta, kako je od službe smeštaja studenskog centra informisan plenum radne grupe za studenski standard UOGK SSOB, na sastanku od 17. XII 1976., pretendovalo je 1500 studenata. Vanredno teška situacija, pokaza-

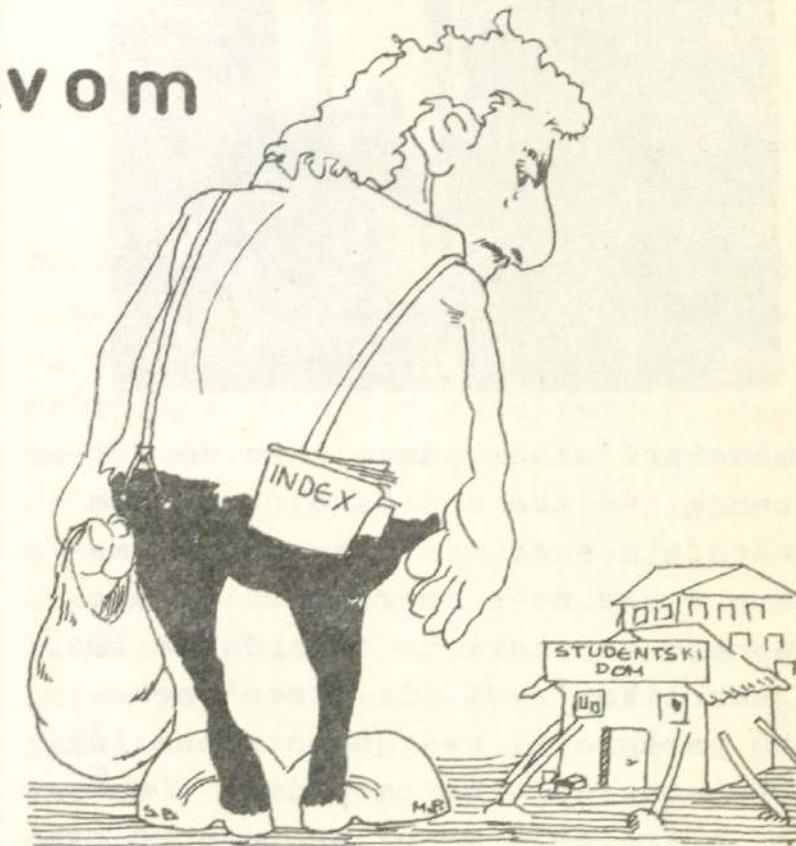
lo se, zatekla je nespremne sve subjekte u procesu raspodele. U povuci-potegni atmosveri ispoljile su se sve slabosti i nedostatci dotadašnjeg načina rada. Fristupilo se hitrom, administrativnom rešavanju problema. Skraćivane su rang-liste po kriterijumima koji su na brzu ruku uspostavljeni. Opravdano ili neopravdano, nemarni studenti, našli su se u bubnju. Našoj komisiji je, od strane službe smeštaja (čitaj službenika) rang-lista dva puta vraćena na popravljanje da bi svoj konačni, minimizirani oblik, dobila pred nekakvom na brzinu formiranom lekarskom komisijom. Rešenje se istina moralno pronaći. Čudno je, međutim, da su i ovom prilikom, svi ključevi rešenja problema, čini se, bili u rukama te famozne službe smeštaja.

Medutim najsporniji momenat je nastao, kad se ispostavilo da plenum radne grupe za studenski standard UO, nije prikazan tačan broj useljivih mesta nakon treće raspodele. Naime, procilo se da je broj useljivih mesta, za oko 300 veći od prikazanog. Obzirom na ozbiljnost i težinu situacije, razumljivo je nezadovoljstvo sa kojim je primljena ova informacija. Pravdanja i argumenti službenika centra bili su bleđi i neuverljivi, pa je plenum radne grupe za studenski standard, koordinator i rukovodilac politike raspodele mesta, formirao komisiju sa zadatom da utvrdi pravo činjenično stanje.

Kako oceniti rad ove komisije, ako se ima u vidu, da je na plenumu po završenim raspodelama prošlogodišnja raspodela ocenjena kao uspešna i organizaciono poboljšana, što je, i pored evidentnih propusta i krenjenja pravilnika, doprinos i službe smeštaja? Bez mnogo preterivanja: neozbiljno!

One koji bi pokušali da ospore ove navode, podsetićemo da duge, predu-

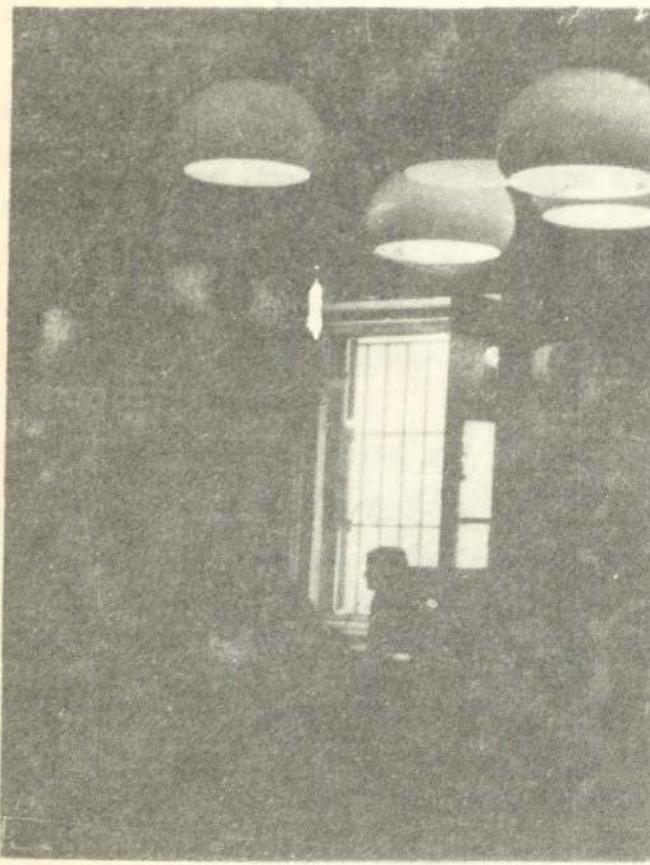
HOME, SWEET HOME

ge redove, koji se iz godine u godinu, gomilaju pred prostorijama ne-srećne službe, koja, kako je to pravilnikom jasno definisano, nema, ama baš nikakvih ovlašćena. Ko su ti studenti, i koja su prava ostvari, vali posbestvom službe bez ikakvih kompetencija?

Nekako u to vreme održan je osnički sastanak aktiva SK studenata stanara studenskih domova na našem fakultetu. Pamte sigurno, prisutni studenti-komunisti, podgrejanu atmosferu sastanka. Pamte i primedbu direktora centra M. Bojića da je plenum UO ispuštilo politiku raspodele. I odgovor podpredsednika UO B. Živkovića, da plenum, ustvari, nikad i nije preuzeo u potpunosti politiku raspodele, jer mu službe centra nisu omogućile da ovlada sistemom informisanja. I dok loptica odgovornosti skakuće od centra do plenuma UO, trpe studenti. Njihovi kreveti lutaju na putu od domova, preko službe smeštaja, do fakultata.

Umesto komentara o toku sastanka citiraćemo deo iz zaključka: Samoupravni organi Studenskog centra imaju obavezu da ispitaju odgovornost svih službi i pojedinaca, koji su posredno ili neposredno, bili povezani sa netaćnim prikazivanjem useljivih mesta. Ne sme se dozvoliti da se lična odgovornost svaljuje na kolektiv i da se preko nje ćutke prede. Takav način rada usprezisa neunesnim ra-

dom "materijalaca" doveli su do formiranja centara moći, što je služba smeštaja u suštini bila. Dalje smatramo da se neće mnogo postići, ako se akcija zaustavi na tome, da se smeni nekoliko ljudi ili izmeni nekoliko paragrafa, već je potrebno ići na promenu koja će omogućiti davaocima i korisnicima uslугa potpuno ovlađavanje srestvima studenskog standarda.

Zaključci su predočeni UO GK SSO Beograda, UK SK Beograda, studenskom centru, a sa nastalim problemom upoznat je i skup na Zlatiboru-tradicionalno savetovanje o studenskom standardu. Ne možemo se oteći utisku, da se sve, ipak, odvijalo u stilu drevne poslovice "Psi laju a karavan prolazi". Jer čutalo se, odgovlačilo...

Zar to čutanje nije najrečitija potvrda sumnje, da u studenskom centru, i oko njega, nisu baš čista posla. Nema ni jednog racionalnog argumenta u prilog tendencioznih objašnjenja, sa ciljem, da se akcije naših društveno političkih organizacija protumače kao pokušaj manipulisanja istinom. No, sa razlogom su studenti našeg fakulteta smatrali, da imaju neprikosnoveno pravo, da o rezultatima svojih inicijativa budu blagovremeno i celovito informisani.

Cela ova ujdurma oko dezinformisanja plenuma, izbacila je na videlo neke, nažalost, stare slabosti. Studenski centar, koji poslednjih godina ide iz afere u aferu, nikako da preboli ovu, već hroničnu bolest. Studentski delegati u forumima, kreatori raspodele, mora se priznati, ne retko, lične interese pretpostavljaju interesima onih koji ih delegiraju. Problematično je, po-

vremeno i ponašanje nekih omladinskih aktivista, koji na račun svoje aktivnosti insistiraju na nerealnim privilegijama.

Svi tiproblemi i problemčići, inicirali su široku akciju na univerzitetu, s ciljem, da se izradi novi samoupravni sporazum o raspodeli mesta u studomovima. Proširena radna grupa za studenski standard UO GK SSO Beograda, sačinila je predlog nacrt sporazuma o smestaju studenata u studomove. Ako zanemarimo neke formalne novine, ostaje pitanje, koliko je ovaj nacrt u suštini nov. POOSO ETF-a nakon diskusija, dostoјalo je univerzitetskom odboru kritičke primedbe na predlog nacrt. Poseban osvrt na primedbu koja se odnosi na član 10.-neodrživ je za nas, jer nerealno umanjuje šanse našim apsolventima da ostvare pravo na dom. Predlog: Povećati broj ne-položenih ispita na pet. Primedba na član 16-Lekarske komisije (Mala vrat-a za ulazak u dom) treba pootkriti.

Izradi novog pravilnika pristupilo sa s motivacijom, da obezbedi učešće fakulteta u raspodeli, da se obezbedi potpuna javnost raspodele, da se preduprede mahinacije. Pitanje koje se nameće: Šta u tom smislu predlaže nacrt sporazuma?

Umesto odgovora postavićemo pitanje.

Zar pored niza komisija (neefikasne i raznovrsne kontrole) nije mogla naći mesto komisija za informisanje?

Ceka nas po svemu sudeći, još jedna vruća jesen, jer "Dom solidarnosti", verovatno neće, ove jeseni primiti studente. Znači startujemo u raspodeli, sa istim kapacitetima i istim problemima. Obaveza je stoga, svih nas da raspodele dočekamo što spremnije i organizovanije, kako se ne bi ponovili stari, našem društvu strani, nesamoupravni oblici ponašanja i odlučivanja.

Pitanja studenskog standarda nisu efemerni problemi reforme univerziteta. Naprotiv, utkani su u njene najživotnije tokove. Jer od tога kako stanujemo, u mnogome zavisi, kako ćemo studirati.

I na kraju upozorenje zaboravnim i nemarnim kolegama. Uzbiljite se. Konkurs je otvoren od 20.5. do 10.9. s tim što se u toku jula i avgusta prijave neće primati.

M. MARKOVIĆ

OPTERECENJA

Iznenada je jedan problem, koji prethodne generacije i nije toliko uzbudjivao, postao aktuelan. Radi se o projektima na energetskom odseku. Mislim da već znate tačku Statuta fakulteta koja govori o semestralnim radovima i projektima ali nije na odmet da još jednom ovde pomenemo da je student dužan da u toku studije uradi jedan semestralni rad i projekat. Pokušaću, sumnjam da ću uspeti, da nabrojam projekte koji se rade na pomenutom odseku: iz predmeta osnovi mašinstva tri projekta (proraću ručne dizalice, vratila i zupčanika), iz predmeta mašine II i mašina III (proračun transformatora i asinhronog motora), iz električnih instalacija i osvetljenja, iz prenosa električne energije, i... .

Pošto su na ovom fakultetu uglavnom dobri matematičari nije teško zaključiti da broj projekata znatno premašuje cifru 1. Zaključak se skoro sam nameće no podsetimo, po ko zna koji put na jedan od osnovnih ciljeva Reforme - skraćenje studiranja, veća efikasnost i samim tim i manje opterećenje studenata. Mislim da su tvorcima nastavnih planova poznate posledice preopterećenja u svim slučajevima, sem u slučaju prosečnog studenta. Odredjena samokritika i savesnije odredjivanje programa iz nekog predmeta bili bi samo podsticaj za što bolje organizovanje nastave i uspešnije studiranje na fakultetu.

riedjutim, ne bih htio da budem kritičan samo u jednom pravcu. Cijenica je da i pored velikog broja projekata, dosta njih su zasada potrebni za što uspešnije usvajanje znanja iz nekog predmeta i eventualno za neku kasniju primenu, kao i što je čijenica da se dosta studenata pozitivno izrazi o korisnosti tih projekata. No isto tako mišljenje je većine da su oni ponekad preobimni, da ulaze u nebitne probleme i t.d.

Rešenje ovog aktuelnog problema, svakako treba tražiti na sredini izmedju dve krajnosti: preobimnosti i ograničenosti.

Bulatović Svetislav

NOVO RUKOVODSTVO

Na Fakultetskoj konferenciji izabrano je i novo rukovodstvo SK ETF Elektron donosi imena komunista koji se nalaze u Fakultetskoj konferenciji.

Za sekretara Fakultetske konferencije izabran je PAUNOVIĆ ĐORDJE, asistent,

Novi članovi Sekretarijata FK SK su
 BJELIĆ DOBRIVCJE III godina
 BOGDANOVIC NENAD IV godina
 GARČEVIĆ DRAŠKO I godina
 GOLUBOVIĆ LEONARDO II godina
 MATAUŠEK MIROSLAV docent
 PASTAR DRAGAN I godina
 PJEŠCIĆ MILCMIR II godina
 POPOVIĆ IODRAG IV godina
 RAJČIĆ MARIN II godina
 SLAVIĆ DUSAN docent
 SMREKAR RIKO IV godina
 SRLCDVIĆ MOMIR II godina

Izabeani su i predsednici komisija FK SK:

- komisije za idejno politički rad i marksističko obrazovanje: POPOVIĆ MILODRAZ
- komisije za samoupravljanje: POPOVIC MILOŠ
- komisije za reformu i razvoj obrazovanja i naučnog rada: SLAVIĆ DUSAN
- komisije za kadrovsu politiku: MATAUŠEK MIROSLAV
- komisije za opštenaređnu odbranu i društveno samozaštitu: PASTAR DRAGAN

TROŠIMO LI PARE NA NAJBOLJI NAČIN

Kao uvertira za letovanje bilo je izvrsno. Malo smo se sunčali, malo bavili sportom, malo turizmom i tako - sve pomalo. Elektrijade se nismo igrali. Taman posla, neki bi se ljudi duboko uvredili što se igramo NJIHOVOM Elektrijadom. Ali tema ovog članka treba da bude Elektrijada, kao manifestacija. Doduše nju čine ljudi tj. studenti, ali o tome nešto više kasnije.

Radi bolje orijentacije, navešću nekoliko podataka iz istorijata SUSEJA tj. Elektrijade. Otpočelo se sa SISEJ-om (Sportske igre studenata elektrotehnike Jugoslavije) daleke 1960 godine. Verovatno je tu bilo još koječega, ali akcenat je bio stavljen na sport. 1970 godine SISEJ prerasta u SUSEJ (Susret studenata elektrotehnike Jugoslavije). Nevelika izmena u naslovu koja, međutim, znači mnogo za kvalitet i afirmaciju. Hronološki to izgleda ovako: 1973 god. uvodi se takmičenje u znanju (matematika, fizika); 19. 4 1973 bratime se Elektrotehnički fakulteti iz Zagreba, Skoplja, Splita i Beograda; 26.5 1974. osniva se STEJ - udruženje studenata elektrotehnike Jugoslavije; iste godine izlazi i prvi broj lista STEJ; 22.4 1975 održan je I Stručni seminar posle koga se štampa i Zbornik radova sa ovog seminara; 1976 god. se ukida generalni plasman a ove godine takmičenje u "kulturni prestaje da bude obavezno".

Očigledan je kvalitativan skok Elektrijade u zadnjih nekoliko godina. Mislim da je od svega najupečatljivija naša saradnja i odnosi sa studentima bratskog fakulteta u Zagrebu.

U svim ovim promenama studenti našeg fakulteta su igrali važnu ulogu ako ne i vodeću. Danas je mnogo teže raditi na pitanjima Elektrijade za-

to što posla ima nekoliko puta više negoli pre nekoliko godina. A ako se uz redovne poslove oko pripreme Elektrijade na našem fakultetu preuzme i dobar deo poslova oko organizacije celog SUSEJ-a onda je sigurno da će se pojaviti manjak ljudi, vremenena, višak problema i sl. Tako je bilo ove godine. Uz sve ovo javio se jedan jak pritisak sa strane - i sa fakulteta i van njega. Prvo, što je već uobičajeno, pitanje dotiranja odlaska naših studenata na Elektrijadu se i ove godine postavilo punom snagom. Drugo, već duže vreme se postavlja pitanje društvene opravdanosti održavanja SUSEJ-a. I u jednom i drugom slučaju u pitanju je novac. Jer, troše se zaista velike parne. Da li je bolje da se za taj novac štampaju skripte, nabavljaju novi instrumenti i uopšte, poboljšavaju uslovi studiranja. A pitanje je da li bi taj novac otišao u baš te svrhe. Sa druge strane, SUSEJ i sa njim u tesnoj vezi STEJ su JEDINI način da se povežu OSSO na elekrotehničkim fakultetima u zemlji. Tuđa iskustva su veoma važna baš zbog toga što su sopstvena mala.

Naše POOSO je globalne pripreme za Elektrijadu otpočelo još prošle godine. Evo kako su tekle pripreme, a o rezultatima posle:

25.11 1976 članovi predsedništva su upoznati sa STEJ-om;
 13.12 1976 podnet je izveštaj sa sastanka STEJ-a,

5.1 1977 postavljeno pitanje sa radnje sa privredom u vezi SUSEJA i razgovora sa predavačima za SUSEJ,

17.2 1977 otpala pomoć fakulteta u traženju pokrovitelja za SUSEJ; pojavio se problem mesta za održavanje 17. SUSEJ-a,

24.2 1977 napravljen globalni plan akcija na Elektrijadi i usvo-

jen je moto Elektrijade, 16. 3 1977 usvojen je od strane POOSO kriterijum jedne godine, 24.3 1977 podnet predlog S.D. o broju sportista za SUSEJ; nesuglasice oko kriterijuma jedne godine i dalje traju. Navodim citat iz zapisnika sa sastanka predsedništva "Mišljenje koje je usvojilo predsedništvo je da na elektrijadu idu studenti koji su prevashodno studenti ETF a bave se sportom, pa makar išlo na štetu kvaliteta. Nije cilj na elektrijadi da se postignu samo neki vrhunski rezultati. Vođenjem boljih studenata praviće se ugled elektrijade.". Sve do 17.4.1977 razrađivani su tehnički detalji oko boravka na Žih studenata na Elektrijadi. To su sve lepo uradili, sve je stimalo kako treba. Ukratko, potrudili su se.

Ali, imali su jedan veliki miler, ili, preciznije rečeno, dva malo manje velika malera: Trst i kriterijum jedne godine. Blizina TRsta je uvek bila kamen spoticanja. Zbog njega su ekipe izlazile nekompletne na terene, navijanje bilo jednako nuli, zbog njega su gubljeni ručkovi i noćivanja. Koliko je kamo potrošio nije važno, to je uostalom čisto privatna stvar. Jedino je prevoz bio čisto društvena stvar. Ali, bojam se, da smo i to privatizovali, teško da bi skupili neke ekipe za Elektrijadu.

Kriterijum jedne godine se sastao u sledećem: Studenti koji su izgubili više od jedne godine na studijama nisu mogli da predstavljaju fakultet na Elektrijadi. Ovom odlukom su bili pogodeni najviše sportisti i dramci (sumnjam da su oni sa seminara i znanja gubili godine). Htelo se ovom odlukom da izbegne da ljudi koji ne zaslužuju odu na Elektrijadu. Nažalost njome su bili pogodeni

mnogi koji su preko cele godine redovno predstavljali fakultet na univerzitetским takmičenjima. I zaslužili da odu na Elektrijadu. Nisu u pitanju samo "neki vrhunski rezultati". Nije ni cilj voditi same tu riste na takmičenja. Još malo pa je ispalo da dobri sportski rezultati predstavljaju negativnost. Uspesi, ili neuspesi su poznati. Međutim, ovde možemo primeniti poslovicu: kako smo sejali... Naravno, odnosi se na rad S.D. i kontrolu točka rada od strane predseništva.

Umalo da zaboravim: kriterijum jedne godine je prodiskutovan na samo pet aktiva SSO a prošao je na tri.

Inače, prema statutu Fakulteta zna se dobro ko je redovan student, koja su njegova prava itd.

I tako, napravljena je gužva. Da li je na kraju ugled Elektrijade porastao u nečijim očima. Da li je to važnije od onoga što se dešavalo na SUSEJ-u. Mislim na tribinu pod nazivom "Tito i omladina - snaga revolucije" sa gostima Dragišom Ivanovićem i Vojom Abramovićem, koja se završila ogromnim Kozaračkim kolom u kome su se našli studenti i profesozi iz cele Jugoslavije; mislim na stručni seminar i naučne radove studenata; mislim na onaj drugarski rastanak studenata našeg i zagrebačkog fakulteta. Zbog toga raste ugled Elektrijade, pre svega u našim očima.

Da, to je važna stvar, ugled Elektrijade u našim očima. Tek onda kad učesnici počnu da misle odgovornije kad počnu da misle o kolektivu, Elektrijada će u potpunosti opravdati svoje postojanje.

Za kraj još malo podataka. Predsedništvo je održalo nekoliko sastanaka u vezi Elektrijade. Uglavnom

je raspravljano o finansijskom efektu Elektrijade i disciplinskim prekršajima. Sa zadnjeg sastanka navodim citat: "Njegova cura je rekla Stevi da se pomjeri sa njenog sjedišta (na kojem je ona doputovala u Poreč). Steva je nazvao curu džukelom. Onaj ga je udario. Baja mu je prijetio da će mu poslati braću Čulafice da ga biju. etc." Očigledno da je i u predseništvu lagnulo svima čim ovakve gluposti nalazimo u zapisniku.

Beogradani na Elektrijadi: 304 učesnika, 107 turista, 140 takmičara, 14 gostiju, troškovi: oko 180000 dinara.

SJ

III STRUČNI SEMINAR

U okviru XVII CYCEJ-e je održan III Stručni seminar studenata elektrotehnike Jugoslavije. Svoje radove je referisalo 37 studenata od kojih je 15 sa časopisa fakulteta.

Cveto pre podne, u osamio želeo "Albatros", autori su u toku 10 minute, uz projektor, u kratkim ćrtama objasnjavali cilj svog rada, polazne tačke i postignute rezultate.

Štampan je i Zbornik radova sa Seminara i podređen svim učesnicima.

Jedina zamerka je donesena da organizaciju i obaveštavanje o samom Seminaru i njegovom značaju, jer je poseta bila priличno mala.

U okviru Seminara je bilo referisane radove koji su konkursali za nagradu "Nikola Tesla". Ove godine su propozicije konkursa bile изменene, tako da se nagrada dodeljuje za pet oblasti: 1. Automatika, 2. Informatica, 3. Energetika, 4. Elektrotehnika, 5. Telekomunikacije. Kandidati za nagradu predlaže matični fakultet, i u obzir dolaze samo radovi iz tih pet oblasti.

Ove godine za nagradu "Nikola Tesla" za oblast Energetike je dobio Đorđe Bojković, a za oblast Telekomunikacija Žorč Marković.

Svim učesnicima Seminara se naseg fakultete, dobivenima nagrade "Nikola Tesla" i takmičerima u ekspediciji u iznizu ne biti dodeljene plaketate. Veća studenata na Zboru svih studenata FT-a.

Arsenović Jasmina

POTREBNO JE URADITI

Jedan od osnovnih zadataka komunista ETF je rad na razvoju i samoupravnom organizovanju na fakultetu. Jasno je da bez razvijenog samoupravljanja ne može da se ostvaruje vodeća idejno-politička uloga SK. Samoupravljanje je takođe u najtešnjoj vezi sa idejno i akcionom sposobnošću SK, jer nije dovoljno samo zauzeti stavove već se za te stavove treba boriti i izboriti. Jedini pravi put za to je samoupravni put. Razvijanje samoupravljanja ne znači samo formiranje samoupravnih organa, Komisije, delegacije i dodeljenje na sastanke, jer u procesu razvoja samoupravljanja javljaju se stalno novi problemi za koje treba nalaziti nova kreativna rešenja, te je zato potrebno stalno paćenje i analiza ovih problema. Potrebno je razvijati svest svih učesnika samoupravnog procesu a posebno komunista, jer od svakog komuniste se zahteva da bude i dobar samoupravljač. Kao komunistima osnovni cilj nam je da u našoj sredini proces samoupravnog odlučivanja dovedemo do kraja i da se samoupravljanje stalno razvija.

U narednom periodu potrebno je izvršiti:

- Analizu sadašnjeg stanja samoupravnih odnosa na fakultetu u duhu zakona o udruženom radu,
- Usaglašavanje Statuta ETF sa Zakonom o udruženom radu i izmenama i dopunama Zakona o visokom školstvu,
- Veću aktivnost OOSK i OOSSO u razmatranju vitalnih pitanja razvoja samoupravljanja,
- Izradu nacrta plana i programa daljeg samoupravnog povezivanja fakulteta sa odgovarajućim privrednim organizacijama,
- Doneti konačan stav o tome da li je potrebno formirati Institut fakulteta,
- Nastaviti rad novoformirane Komisije za samoupravljanje Konferencije SKETF koja je u svom radu pokazala vidne rezultate iako je u

dosadašnjem sastavu bila sastavljena samo od studenata,

- Da studenti, uz konsultaciju Studentskog veća i Zborova studenata, učestvuju u radu Komisije NN Veća i Saveta ETF koje pripremaju materijale za sastanke i predlažu rešenja. Time bi se u procesu pripreme obezbedilo postepeno usaglašavanje stavova i ne bi se sticao utisak postojanja konfrontacije studenata i nastavnika,

- Da nastavnici i saradnici učestvuju u radu zborova studenata kada se razgovara o pitanjima nastave, udžbenika, ispita i slično. Tako bi se izbegli nesporazumi koji proizilaze zbog nedovoljne informisanosti i jednih i drugih,

- Nastojati da se dobri pripremama sastanaka Zborova, Veća, Saveza itd. obezbedi saglasnost i preglasanja o pitanjima koja se postavljaju na dnevni red. Ovakvim načinima rada do odluka bi se dolazilo bez preglašavanja i kompromisa pri čemu treba težiti da odluke budu u dатој situaciji najbolje,

- Sa politikom i akcijama SKETF treba upoznati sve radne ljude i strukture i sve samoupravne organe na fakultetu,

- Aktivirati rad Komisija samoupravnih organa koje su u dosadašnjem radu pokazale visok stepen neangažovanosti. Komisija za samoupravljanje Konferencije SKETF pratice rad članova SK po pojedinim Komisijama i u saradnji sa Kadrovskom Konferencijom SKETF na vreme sa neaktivnim članovima razgovarati i obaveštavati njihove OOSK i aktive SSO,

- Povećati ulogu i značaj već formiranih delegacija u radu i životu na fakultetu, jer se njihov uticaj nije osećao u punoj meri,

- Dosledno sprovodjenje principa nagradjivanja prema radu primezniti i kod administrativno-tehničkog osoblja donošenjem novog pravdnjeg pravilnika o nagradjivanju.

Iz referata M. Markovića

PONOVO LOŠI MEDJU-

LJUDSKI ODNOSI

Na samom početku u proteklom periodu rada komunisti ETF, a posebno sekretarijat fakultetske konferencije i aktiv komunista nastavnog i nenastavnog osoblja, bili su presretnuti bremenitim problemom medju ljudskih odnosa uđredjenog broja komunista nastavnika. Svesni da problem medjuljudskih odnosa pojedinih nastavnika komunista odavno šteti ne samo radu SK, već i celokupnom životu i radu na fakultetu, sekretarijat i aktiv su preduzeli energične mere u sprečavanju i subbianju ovog drugoročnog problema. Na osnovu prihvaćenih zaključaka u junu 1975. godine koje je predložila zajednička partijska komisija sastavljena od nastavnika ETF i članova UK, vodjena je dobro pripremljena akcija u čiju se analizu na ovom mestu nećemo upuštati. Akcija je okončana marta 1976. godine prihvatanjem novi oštreni i preciznih zaključaka. Tako je aktiv zaposlenih na ETF uz pomoć sekretarijata fakultetske konferencije uspeo da ove probleme u najvećoj meri reši a delom potisne u drugi plan. Sigurno je da su pri rešavanju ovih problema pomogla i opšta pozitivna politička aktivnost SKJ koja se neminovno odrazila i na posebnu aktivnost komunista ETF. Rešavanjem i potiskivanjem ovog problema ostvareni su bili svi potrebeni preduslovi za rešavanje aktuelnih pitanja koja su od bitnog interesa za život fakulteta u celini.

SKETF je tako postalo idejno-politički sposobniji, organizaciono i akciono mobilniji. Iako smo permanentnom akcijom uspeli da najbolnije pitanje loših medjuljudskih odnosa medju pojedinih nastavnicima komunistima donekle prevaziđemo i delom potisnemo iz života i rada kako komunista tako i fakulteta svesni smo da ovi loši medjuljudski odnosi i dalje postoje na fakultetu u blažoj ili jačoj formi izbijanju na videlo. Tako se može reći da je situacija na Fakultetu mnogo mirnija, ali ne i

zadovoljavajuće bolja.

Loši medjuljudski odnosi sada se manifestuju drugačije nego ranije, uglavnom van OOSk na raznim samoupravnim telima. Uočena je tendencija ponovne ekskalacije i porasta broja članova kolektiva umešanih u probleme medjuljudskih odnosa. Ta kva pojava predstavlja ozbiljnu opasnost koja može da dovede do potpune paralize rada samoupravnih organa na fakultetu pri rešavanju važnih pitanja za rad škole.

Sekretarijat Konferencije je u proteklom periodu pažljivo pratilo proces prevazilaženja loših medjuljudskih odnosa i sa željom da pomogne i ubrza prevazilaženje istih dostavio OOSK na diskusiju i usvajanje ocenu političke situacije na fakultetu. Ova ocena Sekretarijata Konferencije prihvaćena je na OOSK kao poslednje jedno upozorenje komunistima koji nisu dovoljno doprineli u proteklom periodu prevazilaženju ovih problema. Ukoliko se nastavi sa takvim ponašanjem, nosioci tih neželjenih aktivnosti snosile potpunu partijsku odgovornost, pri čemu se OOSK neće upuštati u razmatranje svih detalja iz dugotrajnog prošlog perioda. Iako se može steći utisak da je usvojena ocena oštra, treba naglasiti da je ona data uopšteno da bi se omogućilo nosiocima ovih neželjenih pojava da u narednom periodu te svoje slabosni nekažneno prevazidju.

PRVA VEST

PREDSEDNIK PREDSEDNIŠTVA OSNOVNE ORGANIZACIJE SAVEZA SOCIJALISTIČKE OMLADINE RADOVAN ĆIRKOVIĆ PROMENIO JE AUTOMOBIL. PRODAO JE "FICU" I KUPIO CITROEN GS.

DRUGA VEST

PREDSEDNIK PREDSEDNIŠTVA OSNOVNE ORGANIZACIJE SAVEZA SOCIJALISTIČKE OMLADINE RADOVAN ĆIRKOVIĆ PRIMIO JE JEDNOKRATNU MATERIJALNU POMOĆ U MAKSIMALNOM IZNOSU OD 300 DINARA OD MATERIJALNE KOMISIJE POOSO ETF.

TREĆA VEST

POŠTO JE VIDEO PRVE DVE VESTI U ELEKTRONU PREDSEDNIK PREDSEDNIŠTVA OSNOVNE ORGANIZACIJE SAVEZA SOCIJALISTIČKE OMLADINE ODUSTAO JE OD MATERIJALNE POMOĆI.

TO JE PRAVI PUT

Redakcija "Elektrona" je veoma zadovoljna što i u ovom broju može da objavi članak koji govori o istom problemu kao i u prošlom, samo što je ovog puta potpisani.

Kada je jedan naš kolega sa energetike čuo za zbivanja na elektronskom odseku trče godine nije mogao da poveruje. Po njemu dogadjaji su uzeli najneočekivaniji obrt. Ponašanje docenta Markovića ga je zaprastilo i zadivilo.

I nas je. Šta se ustvari dogodilo? Nakon članka u prošlom broju Elektrona docent Marković nije odgovorio inatom ili ignorisanjem. Reagovao je poštano i zrelo. Razmislio je o svojim predavanjima i složio se sa 90% naših primedbi, kako nam je kasnije rekao. Bacio se na posao. Predavanja su postala sredjena, obratio je pažnju na mnoge tehničke detalje: govor glasno, usporio je tempo predavanja. Predavanja su postala razumljiva i mi smo u stanju da ih zabeležimo.

Naravno da je ovo izazvalo odgovarajuću reakciju sa naše strane. Otišli smo na razgovor sa docentom Markovićem. Ponovo smo bili iznenadjeni razumevanjem na koje smo naišli. Sazvali smo zbor, pa još jedan kome su prisustvovali docent Marković i asistent Paunović. Rezultat

svega bile su korenite promene u stavu i ponašanju studenata. Pri ovome ne zaboravljamo da je odlučujuću ulogu i inicijativu imao sam docent Marković.

Svi smo postali aktivni.

Docent Marković je spreman da leto posveti dovršavanju skripti. Rado smo prihvatali da mu pomognemo pr izradi crteža.

27-og maja umesto predavanja ide-

imaćemo malu stručnu ekskurziju.

Pozvao nas je na saradnju. Preložio je da organizujemo nešto studente saradnike. Oni će dobiti neke materijale na preučavanje preko leta. Uz pomoć Marko vića spremice predavanja od jednog ili dva časa koja će imati za cilj da podrobniјe ili sa drugačijim pristupom objasne neke teže partie koje će Marković predavati.

Verujem da smo na najboljem putu da ostvarimo idealan odnos na relaciji predavač-studenti. Ovome doprinosi još jedna pozitivna osobina docenta Markovića. Za razliku od većine ostalih predavača on ima vremena i spremnosti da kontaktira sa studentima i van časova.

Kao zaključak istakao bih da je potrebno da svi uložimo izvestan trud da se novostvoren odnos ne premeti. Pored rada na skriptama docent Marković treba da ulaže stalni rad u pripremanje predavanja i kontakte sa studentima.

Studenti, pak, sa svoje strane ne smiju da postanu pasivni. Spremnost da se izadje u susret, da se prihvate i predlože akcije za unapredjenje nastave treba da su stalno prisutni. Svako od nas treba da ima na umu da odnos nastavnik-student ima dve strane, a mi smo jedna od njih. Od nas u mnogome zavisi kakav će taj odnos biti.

Verujem da će svako biti svestan svog dela odgovornosti i da će se odnos docenta Markovića i studenata razvijati na obostranu radost.

Na kraju zahvaljuje docentu Markoviću što mi je pokazao kako treba podnosit i reagovati na kritiku.

S. Stefanović

PRIČAM TI PRIČU

Savetovanje Predsedništava OSSO Elektrotehničkih fakulteta i viših škola, na ovogodišnjoj Elektrijadi u glavnem je proteklo u duhu razmene iskustava i predloga za dalji rad o nekim najvažnijim pitanjima kao što su:

- Opšte shvananje profesora i studenata o reformi visokog školstva i poboljšanju efikasnosti studiranja
- Revidiranje nastavnih planova i programa

- Otpori reformi

- Povezivanje fakulteta sa naučnim institucijama i udruženim radom

- Kadrovska struktura na fakultetima

- Oblici izvodjenja nastave

- Literatura

Iz obimnih diskusija na savetovanju, može se zaključiti da su svi fakulteti u zemlji već dosta uradili na reformi visokog školstva i da je u tom poslu SSO odigrao veoma značajnu ulogu.

Tako na primer, na ETF-u Zagrebu u vezi reforme, napravljena su dva stepena studija, s tim, što su prve dve godine zajedničke za sve studente. Da bi upisao narednu godinu, student mora da položi najmanje devet ispita. Finansiranje fakulteta u buduće bi se posmatralo kao finansiranje pojedinih katedri.

Novina na ovom fakultetu je i izrada domaćih zadataka. Naime studenti provode izvesno vreme sa asistentima u laboratoriji, gde dobijaju domaće zadatke posle izvršenih vežbi. U vezi sa povezivanjem sa privredom, u okviru SSO, na fakultetu su oformljene radne grupe, koje su u dosadašnjem radu nailazile na dosta otpora. Sada se radi na tome da studenti uzimaju svoje diplomske radove u dogовору са радним organizacijama, где би посle diplomiranja eventualno radili.

U statutu Zagrebačkog fakulteta stoji da svaki nastavnik u roku od dve godine mora napisati barem jednu skriptu. Zagrebčani kažu da do sada nisu imali slučaj da je neki nastavnik prekršio statut.

Na ETF-u Sarajevu, veliki deo nastave otpada na laboratorijske

vežbe. Za to pridonosi nova zgrada i s tim novoopremljene laboratorijske. Nastava se izvodi godina za godinom u principu trimestra, a ne semestra. Postoji velika saradnja fakulteta sa privredom, a najviše u smislu izvodjenja laboratorijskih vežbi. Studenti svoje diplomske radove rade u okviru ravnih organizacija koje ih stipendiraju. Saradnja sa privredom se ogleda i u tome što dobar deo nastave izvode inženjeri iz privrede koji studentima prenose više praktičnog znanja, a isto tako i profesori i asistenti sa ovog fakulteta provode izvesan deo vremena u privredi. Kao i na mnogim fakultetima, tako i na Sarajevskom, bolno pitanje je literatura, koja nedostaje po pojedinim predmetima.

Prema rečima Ljubljančana, SSO na fakultetu se pokazao kao velika snaga i glavni nosilac reforme. Pošto su uspeli da postignu visok stepen u međuljudskim odnosima i međusobnim razumevanjem sa nastavnim osobljem, glavni njihov zadatak je da otkrivaju probleme, koje zatim zajednički sa nastavnicima rešavaju.

I fakultet u Novom Sadu kao i naš muči prostorni problem. Ne postoje dovoljno opremljene laboratorijske ili ih uopšte nema, pa su studenti primorani da laboratorijske vežbe izvode na fakultetu u Beogradu. Po njihovom novom statutu, studenti će upisivati određene grupe predmeta, umesto semestara i godina. Na ovom fakultetu je izvršena revizija planova i programa, tako da će se od iduće godine raditi po novim nastavnim planovima. Veoma značajna novina na ovom fakultetu je to što je on organizovan kao jedna Organizacija udruženog rada.

Na savetovanju su doneti zaključci, da je dužnost i obaveza OSSO da svoj rad pre svega usmere na samoupravljanje na fakultetima i na reformi visokog školstva. Treba biti najbolje studente i najbolje omladince za samoupravne organe i to ne samo iz redova Predsedništava OSSO, već i iz šireg članstva.

Na našem fakultetu reforma je isto tako u toku, međutim mi do sa-

da nismo uspeli da je izvedemo na pravi put.

Reforma fakulteta ne bi trebalo da se svodi samo na skraćenje i proumenu nastavnih planova i programa što je kod nas slučaj, već ona mora da se odvija i u pravcu poboljšanja odnosa izmedju nastavnika i studenata, u povezivanju fakulteta sa organizacijama udruženog rada, u promeni i poboljšanju oblika izvodjenja nastave, u poboljšanju stanja sa udžbeničkom literaturom itd. Za to smo mi omladinci i komunisti direktno odgovorni.

Jankulovski Draško

OOO IZ OOSK

Izborna konferencija SK ETF-a održana je 26.aprila i u njenom radu učestvovali su dosadašnji i novo izabrani članovi Fakultetske konferencije, kao i mnogobrojni gosti.

Možemo reći da je ovaj skup oko dvesta komunista bio plodan i da je opravdao očekivanja.

Sumirani su rezultati dvogodišnjeg rada Konferencije i njenog Sekretarijata ali to u stvari bila analiza aktivnosti celokupne organizacije SK i aktivnosti na Fakultetu uopšte.

Otvoreno i samokritički u referatu, izveštaju i diskusiji konstantovani su uspesi i rezultati ali takođe i neuspesi i negativnosti.

Protekli period je bio ispunjen velikom aktivnošću na ostvarivanju odluka X Kongresa, samoupravnoj transformaciji, Reformi univerziteta i idejno-političkom radu i zahtevao je od svojih komunista i radnih ljudi fakulteta izuzetan stvaralački napor.

Zbog tog obilja konkretnih zadataka i teškoća koje je trebalo savladati bilo je lakše dati ocenu rada.

Iako je u materijalima i diskusiji bilo najviše reči o slabostiima koje su se ispoljavale i merama za njihovo prevazilaženje, zaključeno je da je organizacija SK na našem fakultetu uspela da ostvari svoju vodeću idejno-političku ulogu i da je sada akcionalno mnogo sposobnija. Jedan od dokaza je i sve veće interesovanje za prijem u članstvo SK, tako da Organizacija sada broji preko 800 članova (u odnosu na 600 pre dve godine).

Popović Miloš

BOŽJE RAZUMEVANJE

Prvom svom muškom detetu
Majka je nadenula ime Hazbo

Učinilo joj se lepim

Na arapskom međutim ta reč znači

I Arapi je daju detetu

Dvanaest godina posle Hazba

Po seoskim su je kućama
Naveliko zvali vešticom

Nedavno tek saznao sam
Pravo značenje bratovg imena
I odmah ispričao majci

Ona prvo prekrši prste
Pa diže dlanove ka nebu
Kao da veli Alahu hvala
Što je razumeo grešku

P E S M E

IZ DNEVNIKA

Sobicu odj. libervki u kojem se
U novopazarskoj Sarajevskoj ulici
potpuno sam zaboravio

Ničega se baš ne sećam

Jedino znam
Stanovao sam tu dva meseca i
U zimu sedamdesete godine

Kako sam živeo kako učio
Cime se hranio čime grejao
Gde je bio krevet gde sto gde peć
Ne znam ne znam ne znam

GRANIČNA VREDNOST

Snivam
Kako perem čileansku zastavu
Trljam grčevito
I dušmanski trošim prašak za penu
Iz svetog platna u mlazevima
Niz obe šake otiču boje
Plava i crvena
Celo znamenje uvrćem u kratko uže
I dugo cedim

Sve dok ne dobijem prostu belu krpu

SINAN GUDŽEVIĆ

STEVAN JOVANOVIC "DVOJE"

ANKETA

STUDENTI SU NAJZADOVOLJNIJI PREDAVANJIMA

OD REDOVNIH PROFESORA

1.Surutka Jovan 4.72(Csnovi el.t.)	1.Nahman J. 4.41(E.i razv.p.)	1.Cvetković D. 4.60(Al.Struk.)
2.J.Pop Jordanov 4.62(Fiz III)	2.Tošić Dobrilo 4.37(M.III)	2.Nikolić N. 4.50(Pred.i pr.)
3.Mihailović D. 4.50(M.III)	3.Stanić Božo 4.33(Fiz.plazme)	3.Marković M. 4.48(Fiz.III)
4.Stojanović I. 4.48(Osn.tel.)	4.Popović Branko 4.27(Teorijska el.mag.)	4.Šušnjar M. 4.28(T.E.K.)
5.D.Popović 4.43(N.en.)	5.Milić Stojić 4.25(Sist.autom.upr.)	5.Drajić D. 4.25

U FOGLEDU PEDAGOŠKIH KVALITETA, STUDENTI SU IZRASILI NAJPOVOLJNIJE MIŠLJENJE O:

REDOVnim PROFESORIMA

VANREDNIM PROFESORIMA

DOCENTIMA

1.Surutka Jovan 4.81(Osn.elekt.)	1.Tošić Dobrilo 4.52(Mat.II)	1.Nikolić Nikola 4.56(Pri. i pred.)
2.J.Pop Jordanov 4.59(Fiz. II)	2.Stanić Boža 4.50(Fiz.plazme)	2.Marković Mih. 4.48(Fiz. II)
3.Mihailović D. 4.50(Mat.III)	3.Marinčić A. 4.34(Telekomuni.)	3.Cvetković D. 4.40(Alg. stru.)
4.Stojanović I. 4.49(Osn.telek.)	4.Popović Branko 4.32(Teor.elek.mag.)	4.Šušnjar Marija 4.07(TE.E.K.)
5.Ivanović D. 4.49(Kva.meh.)	5.Nahman Jovan 4.17(Elekt.i raz.post.)	5.Pravica Petar 3.75(Elektr.)

NAJBOLJI KONTAKT SA STUDENTIMA NA PREDAVANJIMA OSTVARUJU

OD REDOVNIH PROFESORA

OD VANR.PROFESORA

OD DOCENATA

1.Raković Branko 4.14(El.II)	1.Tošić Dobrilo 3.90(M.III)	1.Nikola Nikolić 4.13(Fred.i pr.)
2.J.Pop Jordanov 4.12(Stat.fiz.)	2.Stanić Božidar 3.83(Fiz.plazme)	2.Cvetković D. 4.00(Al.struk.)
3.D.Mihailović 4.10(M.III)	3.Popović Branko 3.78(Teorijska el.mag.)	3.Marković Mih. 3.93(Fiz.III)
4.Ćetković Simon 4.01(M.III)	4.Marinčić A. 3.70(Telekomunikacije)	4.Pravica Petar 3.82(El.ak.)
5.Jovan Surutka 3.83(Osnovi el.t.)	5.Jovičić Jovan 3.58(Fiz.I)	5.Dragić Dušan 3.75(R.S.M.)

STUDENTI SU NAJZADOVOLJNIJI ODNOSEM KOJI PREMA NJIMA, NA ISPITU, IMAJU SLEDEĆI

REDOVNI PROFESORI:

VANREDNI PROFESORI:

DOCENTI

1.Popović D. 4.83(N.E.)	1.Stanić Božidar 4.60(Fiz.plazme)	1.Cvetković D. 4.70(Mat.I)
2.Vasić Pera 4.82(Mat.Met. u Fi.)	2.Marinčić A. 4.36(Telekomunikacije)	2.Šušnjar Marija 4.38(T.E.K.)
3.J.Pop Jordanov 4.67(Fiz. II)	3.Tošić Dobrilo 4.34(Mat. II)	3.Nikolić Nikola 4.33(Pr.iP.)
4.Fedor Boreli 4.40(Nuk.fiz.)	4.Muždeka Gojko 4.20(Pre.el.energije)	4.Todorović E. M. 4.00(El.m.p.)
5.Surutka Jovan 4.33(Osn.elektr.)	5.Todorović M. 4.20(Atom. fizika)	5.Jovanović DJ. 3.95(Term.)

NAJBOLJI KONTAKT SA STUDENTIMA VAN PREDAVANJA OSTVARUJU

OD REDOVNIH PROFESORA

OD VANR.PROFESORA

OD DOCENATA

1.Popović D. 4.67(N.en.)	1.Stanić Božo 4.67(Fiz.plazme)	1.Cvetković D. 4.60(Al.struk.)
2.Boreli Fedor 4.60(N.fiz.)	2.Tošić Dobrilo 4.26(M.III)	2.Nikola Nikolić 4.25(Pred.i prij.)
3.Ćetković Simon 4.17(M.III)	3.Milić Mirko 4.20(El.mod.fiz.pr.)	3.Marković M. 3.95(Fiz.III)
4.Mihailović D. 4.10(M.III)	4.Jovičić Jovan 3.82(Fiz.I)	4.Dragić Dušan 3.86(R.S.M.)
5.J.Pop Jordanov 4.09(Fiz.III)	5.Marinčić A. 3.77(Telekom.)	5.Jovanović Djordje 3.58(Termodin.)

STUDENTI SU NAJZADOVOLJENIJI PREDAVANJIMA

ASISTENATA:

1. Spasojević Ž. 4.80(F.č.t.)
 2. Djordjević A. 4.58(Osn.el.)
 3. Popović Miodrag 4.50(El.III/1)
 4. Petrović Zoran 4.47(Tel.sist.)
 5. Lazarević Ilija 4.41(M.I)

6. Mikić Dušan 4.35(Meh.)
 7. Radosavljević Z. 4.33(M.I)
 8. Paunović "j. 4.32(Rad.teh.)
 9. Mateić Emil 4.25(Tel.sist.)
 10. Popović Dejan 4.16(Meh.)

1. Arsenijević Nada 5.00(N.j.)
 2. Stojanović Zorka 4.00(Osn.el.)
 3. Lazić Borivoje 3.87(L.proj.)
 4. Borovac Miodrag 3.79(El.m.III)
 5. Marković Jelica 3.76(Engl.je.)

STUDENTI SU NAJZADOVOLJNIJI ODносом КОЈИ ПРЕМА НЈИМА, НА ИСПИТУ, ИМАјУ СЛЕДЕЋИ

ASISTENTI:

1. Spasojević Živan 4.70(F.č.t.)
 2. Djordjević A. 4.66(OS.el.)
 3. Petrović Zoran 4.42(Tel.sist.)
 4. Vasiljević D. 4.15(el.I)
 5. Paunović Djordje 4.12(Radiot.)

6. Mikić Dušan 4.04(Meh.)
 7. Likar-Smiljanović 4.00(Hiperf.)
 8. Radosavljević Z. 4.00(M.I)
 9. Hajrudin B. 3.92(Osn.tele.)
 10. Reljin Branimir 3.79(Te.kola)

ПРЕДАВАЧИ:

1. Lazić Borivoje 4.11(L.proj.)
 2. Borovac Miodrag 4.10(El.m.III)
 3. Marković Jelica 4.00(Eng.jez.)
 4. Stojanović Zorka 4.00(Osn.el.)

НАЈБОЉИ КОНТАКТ СА STUDENTIMA НА ПРЕДАВАЊИМА ОСТВАРУЈУ

OD ASISTENATA:

1. Antonije Đorđević 4.36(Osn.el.)
 2. Mateić Emil 4.33(Tel.sist.)
 3. Spasojević Ž.
 4. Popović Miodrag
 5. Zoran Petrović

6. Elazar Jovan 4.03(F.I)
 7. Lazarević Ilija 4.00(M.I)
 8. Radosavljević Z. 3.96(M.I)
 9. Dušan Mikić 3.95(Meh.)
 10. Paunović Đorđe 3.85(Rad.t.)

OD ПРЕДАВАЧА:

1. Nada Arsenijević 4.67(N.j.)
 2. Jovičić Olivera 3.80(F.I)
 3. Marković Jelica 3.60(E.j.)
 4. Lazić Borivoje 3.53(L.proj.)
 5. Stojanović Zorka 3.38(Osn.tel.)

У ПОГЛЕДУ PEDAGOŠKIH KVALITETA, STUDENTI SU IZRASILI NAJPOVOLJNIJE MISLJENJE О

ASISTENTIMA:

1. Spasojević Ž.
 2. Djordjević A.
 3. Matelić Emil
 4. Mikić Dušan
 5. Lazarević Ilija

6. Radosavljević Zoran 4.16(M.I)
 7. Paunović Djordje 4.14(Radiot.)
 8. Petrović Zoran 4.13(Tele.sist.)
 9. Popović Dejan 4.12(Meh.)
 10. Božilović Gradimir 4.10(Osn.el.)

ПРЕДАВАЧИМА:

1. Arsenijević N. 5.00(N.j.)
 2. Marković J. 3.83(Eng.jez.)
 3. Stojanović Z. 3.63(Osn.tele.)
 4. Lazić Borivoje 3.57(L.proj.)
 5. Jovičić Olivera 3.50(F.I)

НАЈБОЉИ КОНТАКТ СА STUDENTIMA ВАН ПРЕДАВАЊА ОСТВАРУЈУ

ASISTENTI:

1. Spasojević Ž.
 2. Djordjević A.
 3. Petrović Zoran
 4. Paunović Djordje
 5. Božilović Hilda

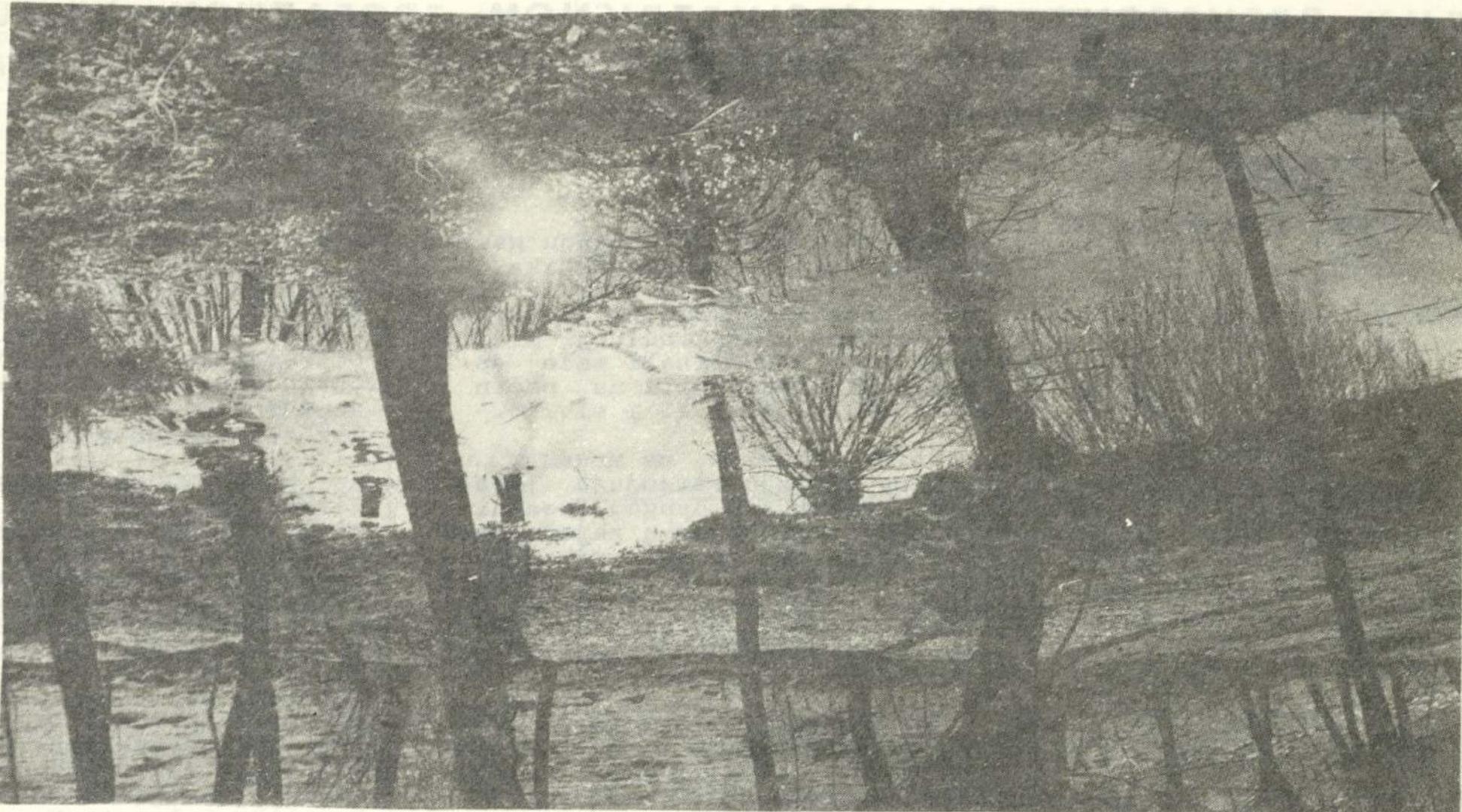
6. Matelić Emil 4.00(Tele.sist.)
 7. Lazarević Ilija 3.90(M.I)
 8. Radosavljević Z. 3.89(M.I)
 9. Popović Dejan 3.84(Meh.)
 10. Mikić Dušan 3.83(meh.)

ПРЕДАВАЧИ:

1. Arsenijević N. 4.80(N.j.)
 2. Jovičić Olivera 3.66(Fiz.I)
 3. Lazić Borivoje 3.60(L.proj.)
 4. Stojanović Zorka 3.57(Osn.tel.)
 5. Borovac Miodrag 3.24(El.m.III)

NAPOMENA:

U ove rezultate nisu unošeni nastavnici za koje je anketiralo manje od pet studenata.
 Od viših predavača Voja Abramović je, normalno dobio najpovoljnije odgovore.

HTELA BIH...

da mogu da nemam
ni ruku, ni mozga
i svega što uz njega ide

Da sam svuda, a da me ne vide

Htela bih
da napajam žednu javu
na izvorima sna

Da sam svi vi, a ne jedna ja

Da mogu htela bih

NADA LUKOVIĆ

Jedni sa bremenom u sebi
drugi sa smehom na sebi
niko uspravan u oko ne zalazi

Niko svoj teret zaboravi u snu
da olakšan pobegne od njega
jutro ga ponovo vraća u oklop.

Svi bi da pobegnu od olovnih reči
nanizanih oko struka i oko vrata.

SOVTEĆ NOVICA

ZDRAVICA

Dajte krčage
život se toči
sive litice obljubile
vrela
Oprostite mi
za crvena stopala

NADA LUKOVIC

DJORDJEVIĆ BRANKO "VESNA I"

Za pupoljcima
krv u grotlu ključa

Imati usne za milion
poljubaca
Imati srce za hiljadu
ljubavi

Živeti željan
nevoljen

A ostaviti krv
na belim laticama

BULATOVIĆ SVETISSLAV

PRORACUN PRENAPONA PRI NESIMETRICNOM TROFAZNOM UKLJUCENJU VODA U PRAZNOM HODU METODOM EKVIVALENTNIH VODOVA

U OVOM BROJU OBJAVLJUVEMO STRUČNI RAD **DRAGANA T. BALKOSKOG**

KOJI JE NA XVII SUSEJU DORIO NAGRADU **NIKOLA TESLA**

UVOD

Metoda koja se koristi u ovom radu zasniva se na zameni skoncentrisanih parametara ekvivalentnim vodovima. Procesi na vodovima se opisuju preko putujućih talasa, tj. diskretnom metodom, što omogućava određivanje napona u čvorovima pomoću upadnih komponenata i koeficijenata prelamanja, a takođe i lako programiranje na računskoj mašini.

Programi su predviđeni za trofazno izračunavanje prenapona u mreži sastavljenoj od induktivnosti, prekidača i voda, što je i najčešći slučaj. Izvesnim promenama u potprogramima moguće je računati prenapone u mreži bilo kakve konfiguracije.

Mreža se posmatra preko dve obojene mreže, ispred i iza prekidača, a odgovarajući uticaj između mreža se obuhvata metodom kompenzacije, koja je posebno objašnjena. U zajedničkim tačkama mreže vrši se transformacija trofaznih električnih veličina u komponentne sisteme i inverzna transformacija u fazne koordinate. Programima je omogućeno da se u toku programa mogu vršiti razna uključenja pojedinih faza.

1. Metoda kompenzacije

Problem bilo kakvog uključenja prekidača rešavačemo metodom kompenzacije. Podelimo celu mrežu na dve, tj. mrežu ispred i iza prekidača. Ove mreže u principu mogu biti bilo kakve, tj. može da se desi da razdvajamo mreže sa koncentrisanim i raspodeljenim parametrima. Po metodi kompenzacije se jedan ili vi-

še elementa mreže zamenjuju generatorima takvih karakteristika da se režim u kolu posle kompenzacije u zajedničkim tačkama ne razlikuje od režima u originalnoj mreži. Sistem koji smo opisali može se simbolički predstaviti na način dat na sl.1.1, sl.1.2. i sl.1.3.

Uticaj mreže M_1 na mrežu M_2 u prvom se slučaju zamenjuje idšalnim naponskim, a u drugom idealnim strujnim generatorem u zajedničkom čvoru mreže. Struje strujnih generatora su jednake strujama koje bi dolazile vodovima u zajedničke čvorove. Elektromotorne sile naponskih generatora jednake su naponima u zajedničkim čvorovima.

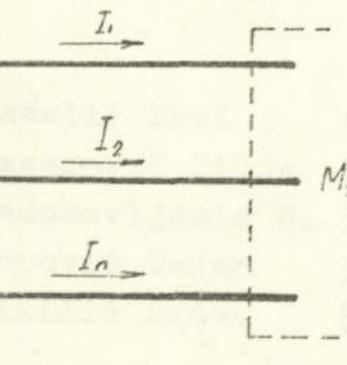
Na taj način se potpuno odvojeno rešavaju mreže M_1 i M_2 , ali se uvek uzima u obzir uticaj jedne mreže na drugu putem idealnih naponskih i strujnih izvora, čije su struje, odnosno naponi posledica režima u mreži koju zamenjuju.

Uporedjivanjem režima u kolu na sl.1.1 sa režimima u kolima na sl.1.2 i 1.3 vidi se da razdvajanjem ne menjamo električne veličine u mrežama, ako se uticaj jedne mreže na drugu kompenzuje idealnim izvorima takvih karakteristika da u potpunosti simuliraju uticaj mreže koju zamenjujemo.

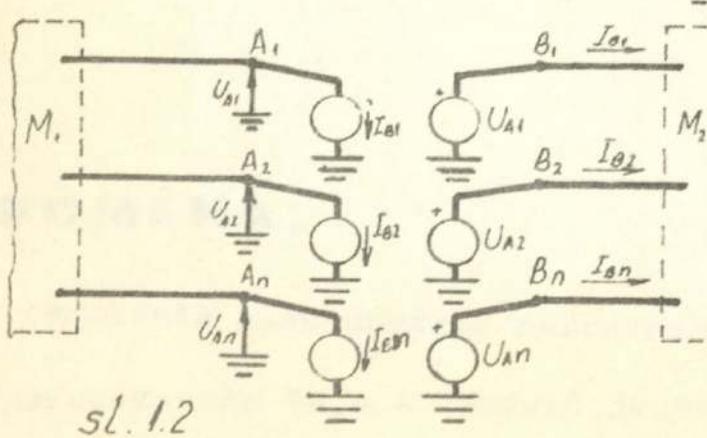
2. Metoda kratkih vodova

Tehnika putujućih talasa je jedna od najrazvijenijih i dosta podesnih metoda za rešavanje električnih prelaznih procesa u mreži sa raspodeljenim parametrima. Međutim, pojavljuju se teškoće kada su u mrežu uključeni i skoncentrisani elementi. Da bi se ove teškoće izbegle, razrađena je metoda kratkih vodova, kojom se od strukture električne mreže sa skoncentrisanim i raspodeljenim parametrima prelazi na mrežu samo sa raspodeljenim parametrima, na koju se sada lako primenjuje tehniku putujućih talasa.

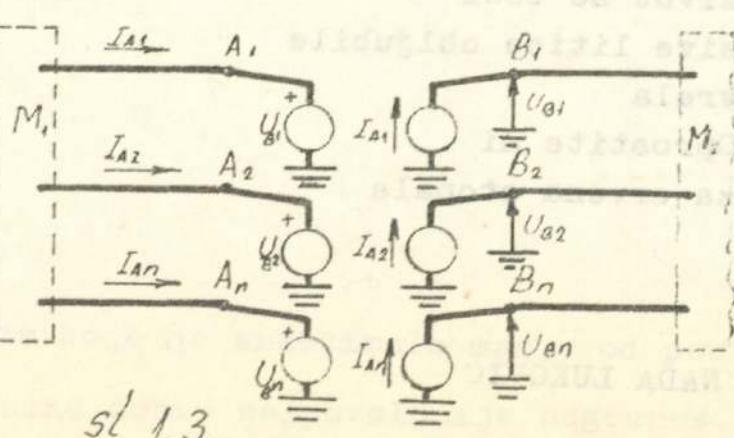
Objašnjenje za sl.2.1 :

sl. 1.1

sl. 1.2

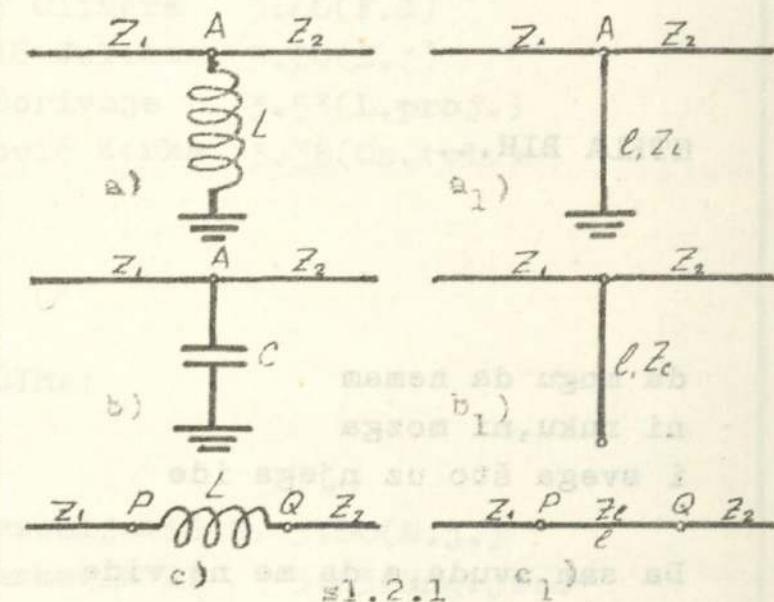
sl. 1.3

- a) induktivnost uključena između vodova i zemlje
- a₁) zamenska šema za a)
- b) kapacitivnost uključena između vodova i zemlje
- b₁) zamenska šema za b)
- c) induktivnost uključena između vodova
- c₁) zamenska šema za c)

Neka su dati slučajevi kao na sl.2.1 pod a), b) i c). Da bismo preveli šemu sa raspodeljenim i skoncentrisanim elementima na šemu sa raspodeljenim, vršimo zamenu skoncentrisanih elemenata na način koji je prikazan na sl.2.1 pod a₁), b₁) i c₁). Usojimo $\ell/c = \Delta T$, tj. da za vreme ΔT talas pređe vod Z_L ili Z_C (ΔT je vreme prostiranja talasa duž kratkog voda). Da bi ovakve zamene bile dozvoljene, parametri kratkog voda moraju zadovoljavati uslove koji slede:

1) Da talasni otpor voda Z_L ili Z_C zadovoljava odnos:

$$Z_L = \frac{L}{\Delta T} = \frac{L}{\frac{\ell}{c}} = \frac{c}{\ell} \quad \text{ili} \quad Z_C = \frac{C}{\Delta T} = \frac{C}{\frac{\ell}{c}} = \frac{c}{\ell}$$

Gde je: v -brzina prostiranja talasa, ℓ -dužina voda
2) Da se vrednost $\omega_M \frac{1}{v} = \omega_M \Delta T$ odnos $n = \frac{\ell}{\Delta T}$ ili $n = \frac{\ell}{\Delta T}$, moraju tako izabrati da apsolutna vrednost greške tražene funkcije ne pređe zadatu vrednost.

$\omega_M = 2\pi f_M$, f_M -maksimalna učestanost pojava, za komutacione talase je reda 10^3 do 10^4 Hz
(videti sliku 2.1 a) i b))

3) Da je zadovoljena relacija:

$$\frac{Z_1 \cdot Z_2}{Z_L^2} \ll 1$$

3. Program za proračun komutacionih prenapona na digitalnoj računskoj mašini metodom kratkih vodova

Proračuni su vršeni u Računskom centru Elektrotehničkog fakulteta u Beogradu na računskoj mašini IBM 1130. Programi su pisani na programskom jeziku FORTRAN IV za ovu mašinu.

Za rešavanje programa korišćeni su sledeći delovi računskog sistema. Ulazni podaci se učitavaju pomoću kartica. Predviđeno je ispisivanje ulaznih podataka na štampaču. Izlazni podaci se takodje mogu po potrebi ispisati na štampaču. Pošto je napon najviši na kraju voda predviđeno je crtanje istoga na ploteru.

Mreža u kojoj izračunavamo prenapeone može se šematski prikazati kao na slici 3.1.

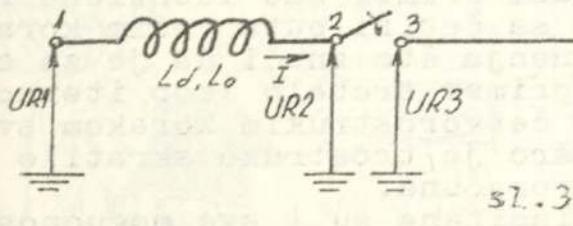
Ulažni podaci su: dužine vodova u koracima (celobrojni multipli odnosa dužine voda i ekvivalentnog voda), trenutna vrednost ems. generatora, korak računanja, karakteristične impedanse vodova u komponentnom sistemu (α, β, γ), ugao uključenja, odlazeće komponente napona, broj koraka do koga se ide u proračunu.

Posmatrano u komponentnom sistemu (α, β, γ), i primenom metode kompenzacije sistem se može predstaviti kao na slici 3.2:

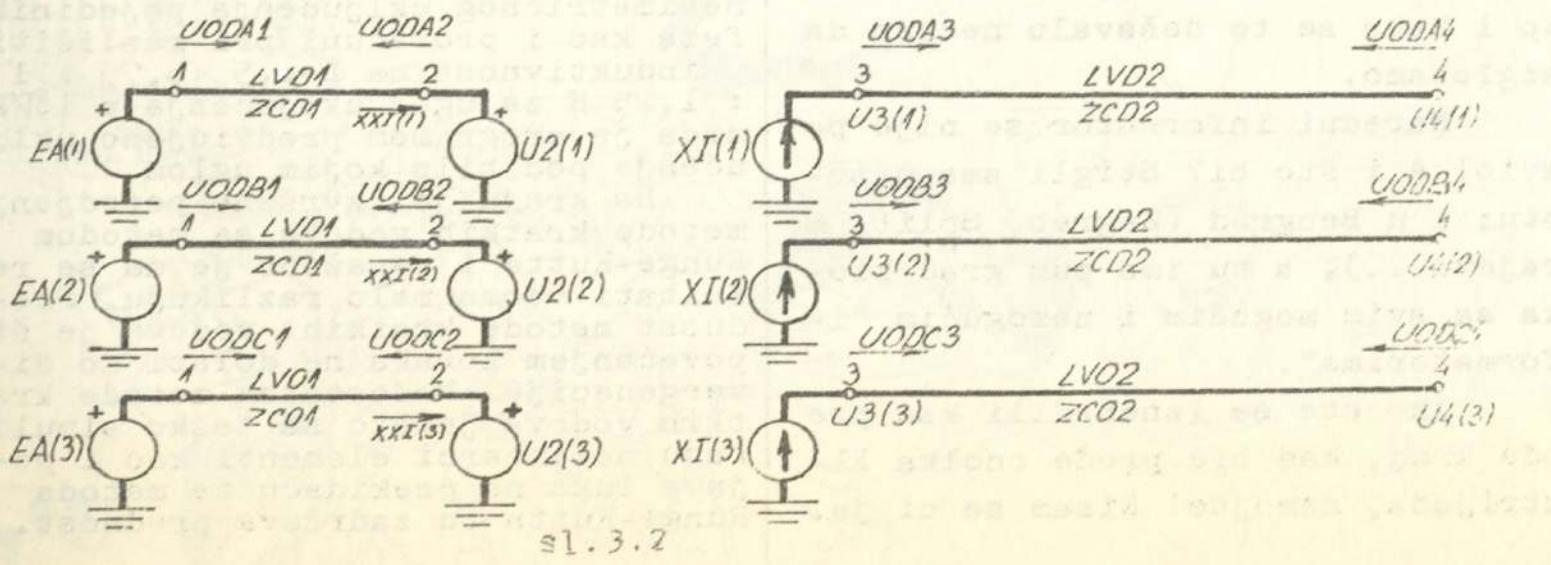
Problem rešavamo na sledeći na sledeći način: Prvo se u faznim koordinatama određuju naponi (ems) generatora $URI(I)$ za svaku fazu $I=1, 2, 3$. Napon ispred prekidača u fazama koje su uključene definišemo kao $UR2(I)=UR3(I)$, $I=1, 2, 3$. Isti uslov koristimo i za struje koje su jednake u uključenim fazama, a jednake nuli u isključenim fazama. Množenjem napona $UR2(I)$ matricom transformacije dobijemo napone $U2(I)$ $I=1, 2, 3$ odnosno α, β, γ . Pozivanjem posebnog podprograma računamo struje $X2(I)$ $I=\alpha, \beta, \gamma$. Ove struje transformisane u fazne koordinate prestavljaju struju strujnog generatora u fazama u kojima je prekidač uključen. U fazama u kojima je prekidač otvoren struja strujnog generatora je jednaka nuli. Struje sve tri faze transformisemo u komponentne sisteme i pozivanjem posebnog podprograma izračunavamo napone $U3$ i $U4$ u komponentnim sistemima. Te napone sada transformisemo u Fazne koordinate ($UR3, UR4$) i ukoliko je potrebno ispisujemo ih na štampaču. Napon $UR4$ smeštamo u određenu memoriju odakle ćemo na kraju koristiti te podatke za crtanje na ploteru. Napon $UR3$ u sledećoj iteraciji koristimo kao ulazni podatak u fazama u kojima je prekidač uključen i proces ponavljamo ispočetka.

Da bi smo ilustrovali ovu metodu uradio sam sledeći primer za vod dužine $l=200$ km i $L_d=L_o=1$ H. Uavajanjem dužine kratkog voda $= 12,5$ km dobijamo vreme prostiranja duž kratkog voda $\Delta T=1,4/\sqrt{t}$. $\Delta T=4,1667$.lo s doknjegova karakteristična impedansa iznosi $Z_L=L/\Delta T = 24000 \Omega$. Karakteristična impedansa datog voda je $Z_c = 400\Omega$ u direktnom sistemu i $Z_c = 600\Omega$ u nultnom sistemu.

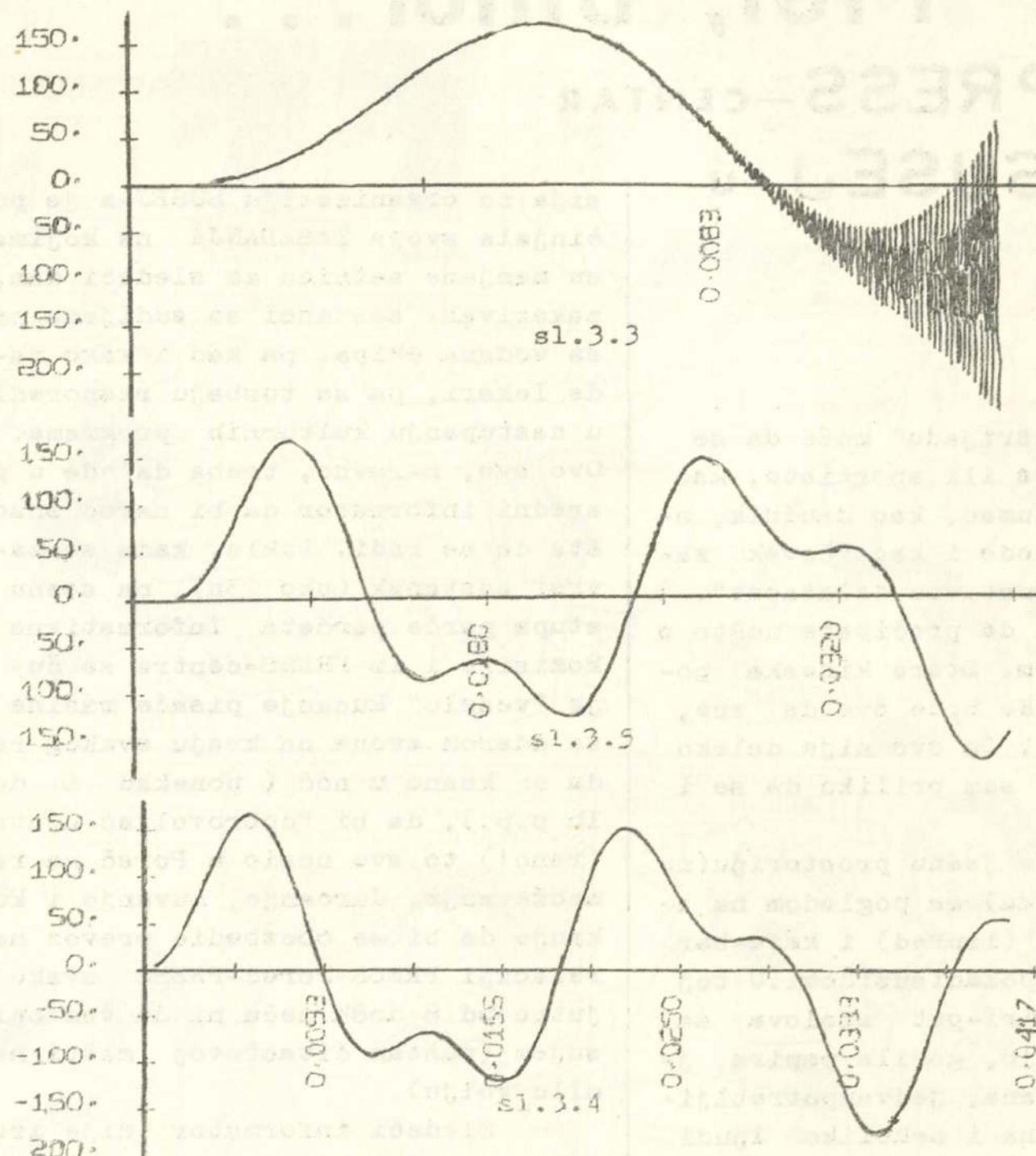
Korak računanja uzimamo da nam je jednak vremenu prostiranja talasa duž kratkog voda. Smatramo da nam se u nultnom sistemu talasi kreću

slika 3.1

slika 3.2

konstantnom brzinom koja je 1,25 puta manja od brzine u α, β, γ sistemu. To ostvarujemo na taj način što u nultom sistemu usvajamo 1,25 puta duži vod. Na slika 3.3. dat je izgled napona na kraju voda pri uključenom prekidaču samo prve faze (nacrtan je izgled samo napona uključene faze zbog ograničenosti prostora za izradu rada mada se programom daje izgled napona u sve tri faze). Program je radjen u trista koraka jer se divergencija naglo povećava pa crtež postaje nepregledan.

Ovim algoritmom možemo izračunati napone samo u prvoj polu periodi jer se javlja jedna greška koja se vremenom akumulira i dovodi do divergencije. Greška se javlja usled toga što prilikom prelaska na novu iteraciju kao ulazne podatke koristimo veličine iz prethodne iteracije tj. iz trenutka $(t-T)$, a mama bi bila potrebna veličina iz trenutka (t) . Ova greška je iz

racije povećava, a manja je ukoliko jekorak proračuna manji.

Rešavanju ovog problema prilazimo na sledeći način: Ponovićemo postupak iz prethodnog programa računajući prvo ems generatora za dati trenutak (Iteraciju). Program ponavljamo sve do izračunavanja napona $U3$ i $U4$. Napon $U3$ sada nećemo koristiti kao ulazni podatak za sledeću iteraciju tj. za ems $UR1(t+\Delta T)$ već za istu iteraciju $UR1(T)$ izjednačavamo napone $UR2(I)=UR3(I)$ u uključenim fazama, i ponavljamo sve operacije iz napred objašnjenoj programa sve do proračuna napona $U3$ i $U4$ u istoj iteraciji, a kao ulazni podatak naponiza prekidača $U3$, nam služi aritmetička sredina iz dve vrednosti prethodne iteracije. Radi ilustracije rešio sam predjašnji primer i na ovaj način, ali sada u znatno većem intervalu tj. u looo koraka.

Nedostatak ovog programa u odnosu na prethodni je duže trajanje, ali je i pored toga program relativno brz tj. looo iteracija radi za sve ga šest minuta. Postoje i velike mogućnosti za povećanje koraka računanja što za isto vreme posmatranja napona zahteva srazmerno manji broj koraka. Ove i razne druge mogućnosti nesimetričnog uključenja detaljno su obradene i proverene na brojnim primerima.

Na slavi 3.5 dati su rezultati proračuna komutacionih prenapona u mrežama sa skoncentrisanim i raspodeljenim parametrima po metodi Runge-Kutta koje je dobio asistent Milan S. Savić za induktivnost $L=1$ H, i vod dužine 200 km tj. isti primer kao na slika 3.4. Poređenjem rezultata sa slika 3.4 i 3.5 vidimo da se

NASTAVAK NA STR. 18

JURI, PIŠI, BRIŠI...

OLI TI PRESS-CENTAR
NA 17. SUSEJ-u

Na "Elektrijadu" može da se ide kao turista ili sportista, kao muzičar ili glumac, kao naučnik, ali može da se ode i kao "čovek zadužen za informativnu delatnost".

Hteo bih da pročitate nešto o ovom poslednjem. Stara kineska poslovica kaže: "Ko hoće sve da zna, taj gubi vreme". Da ovo nije daleko od istine imao sam priliku da se i sam uverim.

Zamislite jednu prostoriju(ne preterano veliku) sa pogledom na sportske terene (ispred) i kafe-bar (desno). levoipozadisuzidovi.U toj prostoriji četiri-pet stolova sa stolicama uokolo, gomila papira, jedna rasklimatana, jedvaupotrebljiva pisaća mašina i nekoliko ljudi (parče Informativne kom. STEJ-a).

"Elektrijada" je otvorena, sportska takmičenja uveliko traju. Jedan informator je prethodno veče otkucan na matrice i "dobrovoljac" ga je ujutru u 6 (šest)h već odneo u Poreč, gde se nalazio najbliži geštetner, da se umnoži.

Parče Informativne komisije STEJ-a sedi unaokolo i sve se po glavama roje pitanja u stilu: šta? Gde? Kako početi? Taj prvi dan je bio najnervozniji, najnesređeniji. U glavnom se slabo znalo ko šta radi, međutim sledeći informator je izasao kako je bilo planirano.

Posao se sledećih dana uhodao prilično dobro. Ljudi su bili raspoređeni po disciplinama, tako da je PRESS-centar uvek raspolagao svim rezultatima. Sardnja sa KST-razglasom je bila dobra. Razmenjivane su informacije u oba smera (KST je imao ljude sa voki-toki uređajima koji su prenosili poruke u "studio KST" i u PRESS-centar.

Treći informator je izasao takođe, po planu.

Zanimljiva je bila kooperacija sa Komisijom za organizaciju 17. SUSEJA. To je izgledalo otprilike ovako. PRESS-centar je imao na matricama sve sređeno do večere (oko 19h). Posle večere (oko 20h) Komi-

sija za organizaciju SUSEJ-a je počinjala svoja ZASEDANJA na kojima su menjane satnice za sledeći dan, zakazivani sastanci sa sudijama pa sa vođama ekipa, pa kad i kako rade lekari, pa se tumbaju rasporedi u nastupanju kulturnih programa. Ovo sve, naravno, treba da ide u naredni informator da bi narod znao šta da se radi. Dakle, kada se završi sastanak (oko 23h), na scenu stupa parče parčeta Informativne komisije i iz PRESS-centra se čuje "veselo" kucanje pisace mašine sa udarom zvona na kraju svakog reda do kasno u noć (ponekad i do 1h p.p.), da bi "dobrovoljac ujutru (ranol!) to sve nosio u Poreč na razmnožavanje. Jurcanje, muvanje i kukanje da bi se obezbedio prevoz na relaciji PRESS-Poreč-PRESS svako jutro od 6 do 8h neću ni da vam opisujem (puštam čitaočevoj mašti na milu volju).

Sledeći informator nije izasao kad je trebalo. Neki važni ljudi su spavali "malo" duže pa matrice nisu prepodne odnesene u Poreč, a posle podne je već bilo kasno da se to uradi. Moje (skromno) mišljenje je da su i važni ljudi ipak samo ljudi, a ljudski je grešiti pa izostajanje ovog informatora nikom nije pripisano za zlo. Možda bi se to i desilo da se PRESS-centar selio u Trst. Kako PRESS nije išao u te krajeve, ovo prethodno otpada.

Propust je, međutim, nadoknađen. Sledeći informator je izasao kao dvobroj na opšte oduševljenje električarskih masa.

Zanimljiva je bila sledeća slika. Svakog dana, informator je štampan u sve manjem broju primeraka ali ga je svaki put ostajalo sve više ne podeljenog u PRESS-centru. To znači: od štampanih 1400 ostalo 10 do štampanih 300 ostalo 100. Zašto i kako se to dešavalo nećemo da razglabamo.

Naredni informator se nije pojavio! A i što bi? Stigli smo u subotu; i u Beograd (Zagreb, Split, Sarajevo...), a tu ima pun grad kioska sa svim mogućim i nemogućim "informatorima".

Ako ste se iznenadili kad predođe kraj, kad bre prođe onolika Elektrijada, nemojte! Nisam se ni ja.

Pored ovog posla i nemilosrdno dosadnog, iscrpljućeg gripa ostaće mi u sećanju po sat toplog, morskog sunca posle ručka, neobuzdano, veselo kupanje u bazenu i srdačan i impresivan ispraćaj prijatelja i drugova iz Zagreba.

Ako vas nije iznenadila vratoloma brzina, onda ste vi rođeni za ovakve poslove. Smesta se uključite u pripremanje sledeće Elektrijade (18. jubilarnog SUSEJ-a).

Kubičela Edvard

NASTAVAK RADA D.BALKOSKOG

oni veoma malo razlikuju. Na slici 3.4 napon U4 počinjemo da crtamo od trenutka dolaska talasa u tačku 4, na slici 3.5 srtamo napon u istoj tački od trenutka zatvaranja prekidača.

ZAKLJUČAK

Iako program koji je ilustrovan primerom sa slikom 3.3 nisam koristio za izračunavanje prenapona, navodim ga u radu jer veoma pregledno ilustruje grešku koja se vremenom akumulira. Zahvaljujući tom programu došlo se do iznalaženja uzroka greške i načina prevazilaženja iste, što predstavlja bitan činilac sa sledavanju ove problematike.

Na osnovu mnogobrojnih primera ispitane su skoro sve mogućnosti metode. Proračuni su vršeni pomoću drugog programa čiji je jedan od rezultata dat na slici 3.4. Zapaženo je da je taj program za napred opisani primer dao identične rezultate sa četiri puta većim korakom računanja što znači da je za opisani primer trebalo 1000 iteracija, a sa četvorostrukim korakom svega 250 šro je trostruko skratilo vreme proračuna.

Ispitane su i sve mogućnosti nesimetričnog uključenja pojedinih faza kao i proračuni pri različitim induktivnostima $L=0,5 : 0,75 : 1 : 1,25$ H za ugao uključenja $\alpha = 90^\circ$, mada je programom predvidjeno uključenje pod bilo kojim uglom.

Na kraju je izvršeno poređenje metode kratkih vodova sa metodom Runge-Kutta i zapaženo je da se rezultati veoma malo razlikuju. Prednost metode kratkih vodova je što povećanjem koraka ne dolazi do divergenacije. Nedostatak metode kratkih vodova je što se teško simuliраju nelinearni elementi kao i pojava luka na prekidaču te metoda Runge-Kutta tu zadržava prednost.

U POREČU... SUNČANO

17 Elektrijada je prošla ostavivši za sobom dosta vrednih rezultata ali i dilema nad kojima bi se trebalo zamisliti, i to ozbiljnije. Konačni bilans bi se mogao izkazati u sledećem: Predstavnice lepešeg pola postigle su izvanredne rezultate, osvojivši u svakoj od disciplina od disciplina po medalju dok muškarci uglavnom nisu bili dostojni poverenja koje im je ukazano. Uostalom, evo rezultata pa se i sami uverite:

MUŠKARCI:

Košarka

- 1.Tuzla
- 2.Čačak
- 3.Skopje
- 4.Maribor
- 5.Beograd
- 6.Sarajevo

Fudbal

- 1.Friština
- 2.Zagreb
- 3.Niš
- 7.Beograd

St. tenis

- 1.Friština
- 2.Skopje
- 3.Zagreb
- 4.N. Sad

Kros

- 1.Split
- 2.Ljubljana
- 3.Beograd
- 4.Niš

Orijentacioni kros

- 1.Sarajevo
- 2.Niš
- 3.Ljubljana
- 8.Beograd

Rukomet

- 1.Zagreb
- 2.Sarajevo
- 3.Split
- 4.Priština
- 5.Skopje
- 6.Tuzla

Odbojka

- 1.Beograd
- 2.Sarajevo
- 3.Ljubljana
- 4.B. Luka

Šah

- 1.Titograd
- 2.Zagreb
- 3.Tuzla
- 8.Beograd

- ##### Streljaštvo
- 1.Čačak
 - 2.Zagreb
 - 3.Sarajevo
 - 5.Beograd

Košarkaši su ovog puta nastupili u nešto oslabljenom sastavu. Ispojili su vrosecno zalaganje, ali pored izvanrednih čačana morali su se zadovoljiti drugim mestom u grupi i borboti za peto mesto na tabeli.

Naša rukometna ekipa je osala bez značajnijih rezultata. Bila je jedna od najslabijih na Elektrijadi ali joj se ne može zameriti na borbenosti i sportskom držanju. Razloge bi trebalo

že neuspeha bi trebalo tražiti u očiglednom nedostatku boljih igrača.

Fudbal nas ni ovog puta nije poštedeo neugodnosti i disciplinskih prekršaja. Takmičari su od samog početka krenuli neodgovorno. Fred polazak autobusa dva fudbalera su otkazala put tako da je ekipa osta la samo sa jednom rezervom; zatim na terenu su se pojavili bez dresova koji su izgubljeni krivicom vode ekipe. Ali uprkos svemu, sa tri uzastopne pobede nagoveštavali su prijatno iznenadenje koje nažlost nismo imali prilike da doživimo. Nakon četvrte po redu utakmice, sa Prištinom, koju je naša ekipa izgubila sa 3:1, kola su krenula nizbrdo. U narednim mečevima ekipa se nije mogla prepoznati ni po igri ni po izgledu, jer su četiri fudbalera otišla u Trst a jedan je odbio da igra zbog premorenosti, tako da je nova ekipa, na brzinu sastavljena od gledalaca, zasluženo primala i po trinaest golova.

Čini se da je za ovakvo reprezentovanje fakulteta i shvatanje moralnih i drugih obaveza, teško pronaći adekvatne reči "zahvalnosti".

Odbojkaši su pokazali više nego što je bilo potrebno za osvajanje zlatne medalje. Izrazita superiornost nad ostalim ekipama, lepršava i atraktivna igra Zindovića i ostalih nije izostala ni u jednom trenutku. Dobar utisak upotpunjava njihov veoma korektan odnos prema protivnicima, sudijama i publici.

Stonoteniseri su od samog početka i prvog poraza pokazali izuzetnu indolentnost i nezainteresovanost. Igrali su slabo, znatno slabije od svojih mogućnosti. Cubili su dobijene partije, olako davali bodove objektivno slabijim ekipama. Bilo je očigledno da su utakmice lažirali da bi dobili slobodan dan za odlazak u Trst. Šta reći o takvom shvatanju obaveza i reprezentativne odgovornosti (š obzirom da je njihova motivacija za izlet u Trst od svega toga bila jača).

I šahisti su podbacili. Pored subjektivnih slabosti igrača, razlozi neuspeha se delom mogu tražiti u lošem taktičkom vođenju ekipe, jer Bergerov sistem, pored posedovanja šahovskog znanja, neophodno iziskuje taktičko igranje. Sigurno je da se po ovom sistemu dobija najbolja ekipa ali redosled ostalih ne mora odgovarati kvalitetu ekipa, pa čak i prikazane igre.

Pored odbojkaša, u muškoj konkurenčiji, još su samo krosisti osvojili medalju. Zauzeli su treće mesto sa 17 bodova, iza Splita i Ljubljane sa po 16 bodova. Čini se da je ovde napravljena greška na štetu naše ekipa, jer je Brašanac Zoran stigao 11. umesto 12. kako je objavljeno zvanično. Tu je (čini se) zakinut jedan poen koji bi našoj ekipi, zbog najbolje plasiranog pojedinca, doneo zlatnu medalju.

Takmičari u orijentacionom krosu nisu postigli zapaženiji rezultat. Ovde se radi o novoj disciplini sportskog dela Elektrijade, koja tek treba da dobije punu afirmaciju.

Od strelaca se očekivalo više. Ostao je utisak da nisu pružili potrebljeno zalaganje i da su svi pucali lošije od svojih mogućnosti.

ŽENE

Košarka

1. Sarajevo
2. Beograd
3. Zagreb
4. Novi Sad
5. B. Luka
6. Ljubljana

Odbojka

1. Beograd
2. Niš
3. Sarajevo
4. Zagreb

St. tenis

1. Beograd
2. Tuzla
3. Ljubljana
4. Zagreb
5. Sarajevo
6. Priština

Šah

1. B. Luka
2. Beograd
3. Novi Sad
4. Zagreb
5. Niš

Kros

1. Niš
2. Tuzla
3. Beograd
4. Split
5. Priština

Streljaštvo

1. Niš
2. Sarajevo
3. Beograd
4. Tuzla
5. B. Luka

Posle ovako dobrih rezultata i izvanrednog sportskog ponašanja i najveća škrtica bi izjavio: "Veliko je srce devojačko". Upravo tako su se naše takmičarke i ponašale. Bile su borbene, požrtvovane, dobro poskrbjene sportskim znanjem i veštinom. Sama činjenica da se nijedna ekipa nije vratila u Beograd bez medalje, najviše govori o pravilnom shvatanju obaveza i poštovanju poverenja koje sa sobom nosi branjenje boja fakulteta. Ovde treba pomenuti, ali ne i žaliti, za izgubljenom finalnom utakmicom u košarci, jer sav greh, ukoliko ga ima, može pasti jedino na dušu sarajevskim sudijama koji su bili znatno tolerantniji prema svojim sugrađankama.

Jedina tamna mrlja našeg ženskog sporta na 17. Elektrijadi je javna opomena stonoteniskoj ekipi izrečena od disciplinske komisije SUSEJA zbog njihovih postupaka koji su doveli u pitanje regularnost takmičenja u ovoj disciplini. Naime, naše stonoteniserke su u dogovoru sa Ljubljanačankama i sudijama odlazile međusobni meč za neki drugi

termin zbog odlaska u Trst, a da se u tom terminu odigra meč između Tuzle i Ljubljane, a preuzele su obavezu da o tome obavste ekipu Tuzle, što nisu učinile. Tuzlanke nisu došle na taj meč, što je zakomplikovalo odvijanje takmičenja i stvorilo velike dileme disciplinskoj komisiji koji je, ruku na srce, bila dosta tolerantna prema našoj ekipi, glavnom krivcu za nastale komplikacije. No osvajanjem zlatne medalje stonoteniserke su, čini se, umanjile krivnju i osudu za prekršaj.

Dakle, i 17. Elektrijada je ponovila neka pitanja i dileme koje se tiču sportskog života na našem fakultetu, naime, polazeći od činjenice da je beogradski elektrotehnički fakultet član STEJ-a sa najvećim brojem studenata, da predstavlja široku sportsku bazu koja mora sadržati i kvalitetne pojedince, dolazimo do toga da ipak glavna reč u sportskim nadmetanjima na SUSEJ-u trebala bi pripadati našem fakultetu. Očigledno je da sve to nije tako, pa se sa pravom pitamo zbog čega? Zašto reprezentovanje fakulteta nije veliki motiv za izuzetna zalaganja u borbi za medalju Elektrijade? Zašto je fudbalerima bio važniji izlet u Trst nego utakmica u kojoj trebaju braniti boje fakulteta, pravdati poverenje nas ostelih studenata, na kraju krajeva pravdati troškove nezaboravnog boravka u Poreču? Zašto su stonoteniserke igrali indolentno i nezainteresovano da li je i njima Trst bio veća motivacija od reprezentovanja našeg fakulteta? Možda je seljenje Elektrijade iz Poreča rešenje mnogih problema, pošto se ne možemo u potpunosti osloniti na svest svih naših sportista?

Možda je ukidanje generalnog plasmana doprinelo da borbenost ekipa

opadne posle prve izgubljene utakmice, jer prvi poraz najčešće lišava mogućnosti osvajanja medalje, pa se razmišljanje sportista svodi na: "Čemu veliko zalaganje kad se medalja ne može osvojiti!" Čini se da ta tendencija odumiranja takmičarskog karaktera nije najsrećnije shvaćena, a i da nije osobit razlog nedovoljnoj motivaciji nekih ekipa i njihovoj nedisciplini. Takmičarski karakter u smislu uništenja i deplasiranja protivničke eiske i publike i bezkompromisna borba "po svaku cenu biti bolji", na Elektrijadi nebi smeо ni postojati, ali sportski takmičarski duh, borbenost, požrtvovanje, poštovanje protivnika i njegovih navijača, duh prijateljstva, poštene borbe, duh bratstva i jedinstva u sportskim manifestacijama ovakvoga tipa ipak mora postojati.

RADE MILEKIĆ

A KAZNE ?

Zbog teškog disciplinskog prekršaja (odlaska u Trst u vreme kada je trebalo da igraju utakmicu, odnosno odbijanje da igraju) članovi fudbalske eiske Durić Milan, Kostić Dragoljub, Derikonjić Slobodan i Tanacković Dejan, kažnjeni su time što više nikad neće ići na Elektrijadu u svojstvu zvezničnih predstavnika fakulteta. O njihovoj neodgovornosti će se raspravljati i na aktivima SSOJ i u COSK čiji su članovi.

Stonoteniserke Marković Ljiljana, Stanojević Danka i Tolasević Dragana kažnjene su jednogodišnjom zabranom odlaska na Elektrijadu u svojstvu zvezničnih predstavnika fakulteta.

ELEKTRON

Intervju

Šta mi smeta? Pa, eto smeta mi to što sada ljudi dolaze po slike sa Elektrijade a slika nema. Neodgovornost, mislim da se to tako zove. Nažalost, u pitanju su mladi, no vi ljudi koji tek počinju da rade. Da, i ja sam pomalo neodgovoran, najbolji dokaz za to je što tek sa da pišem za ovaj broj. Nije uvek bilo tako, sad pri kraju mi je već malo dosadno, pa zato. Uostalom, nije baš da se bez mene ne može, ima puno novih ljudi i u Elektro - nu i u Elektromashaćincu. Mada su oni mudriji od mene: fakultet im je ipak prva stvar u životu. Ja sam puno okasnio na studijama. Svakako da mi je žao. Sa velikim Ž. Ne verujem da tako baš mora da bude, nije cilj da se gube godine radi ostvarivanja nekih opštih zadataka. Naučno, u pitanju su Elektron i foto klub. Imaju oni svoju itekako važnu ulogu u ovoj akademskoj sredini. Ne jedanput mi je postavljeno pitanje o društvenoj opravdanosti postojanja foto kluba. Nažalost pitanje su postavljali ljudi koji nisu nikad zakoračili u prostorije foto kluba, nazovi fotografi i kokekaki bukači. Nesreća je velika

što su foto klub gledali kroz novac, pojedince itd. Činjenica je, međutim, da klub dobija dotacije sa fakulteta tek tri-četiri godine, što je izrazito skroman u svojim zahtevima. Novac nikad nije bacan uludo. Kvalitet postajeće opreme govori dovoljno. O rezultatima postignuti na polju umetničke fotografije i obuke studenata neću ništa govoriti jer sam o istom toliko pisao u prošlim brojevima Elektrona. Zašto toliko o Elektromashaćincu? Zato što već pet godina i kusur radim u njemu; uostalom moj prvi susret sa redakcijom Elektro je bio preko fotografija. Uglavnom sam sve vreme bio član uprave kluba. Bio sam i sekretar i predsednik i svašta sam radio: od slika do krečenja. Tako se verovatno radilo u svim studentskim klubovima u to vreme. Ja sam imao još tu nesreću da sam uleteo u jednu smenu generacija. Pa, mislim da sam uspeo da od ržim jedan kontinuitet u radu. Možda je najpozitivnija stvar koja je u to vreme bila urađena je bilo u - spostavljanje jedne korisne i uspešne saradnje sa ondašnjim FOSS-om. Prvi put je bio napravljen sporazum sa precizno određenim obavezama i jednih i drugih. Želeo sam da foto klub maksimalno učestvuje u životu fakulteta što može zahvaljujući svojoj specifičnosti. Ispalo je malo utopijski jer nije bilo ni kakve stimulacije (materijalne) za rad. Možda će neko uspeti to da reši jer se na našem fakultetu događa puno toga što treba da se zabeleži. Ja imam pu no toga i nadam se da će jednom to da posluži. Manji deo je stigao i u Elektron. U Elektron sam stigao u jesen 1972. Imao sam sreću da su u to vreme u redakciji bili Radovan Jovanov, Rade Vesović, Vesna Dimitrijević i još mnogi drugi. Sa njima je uvek

SA SOBOM

bilo interesantno. Bili su veliki entuzijasti i ... dobro su radili. I onda se kuburilo sa vremenom, tekstovima i sl. Sa Rsdetom Vesovićem sam najduže radio. Stalno smo se nešto svadali, ali on je bio šef. Ispalo je najbolje, jer gde ima mnogo babica... U to vreme smo napravili i prvi pravilnik o radu u redakciji, оформили redakcijski kolegijum itd. Nisu to bili revolucionarni zahvati ali su predstavljali osnovu kadrovske politike Elektrona koja je kasnije doživeila fijasko. Najverovatniji uzrok tog je potpuna nezainteresovanost studenata i drugih za rad u listu. Kao da uloga Elektrona nije dovoljno definisana. Elektron nije hroničar već direktni učesnik i inicijator akcija na fakultetu. Bilo je i subjektivnih slabosti, u redakciji su se pojavili ljudi bez određenih kvaliteta. Nije bilo moguće ostvariti kontinuitet u radu, kvalitet. Tako je i došlo do stvaranja v.d. redakcije na čijem sem se čelu našao ja. Uspeli smo da na vreme izdamo dva broja; ovaj poslednji je po nekim ocenama bio dosta dobar. Samo, puno vremena se potrošilo na njega. Zbog praznih obećanja.

Izgleda da od ove v.d. redakcije postaje jedna prava, stalna redakcija. Žao mi je što baš sad moram da prestanem sa radom u redakciji jer Elektron dobija sve više na aktuelnosti i angažovanosti. A mi smo dosada mnoge stvari propustili.

Jeste, ja sam vanredan student i odlazim na novu dužnost... u JNA. Ako mi dozvolite, želeo bih da pozdravim mamu, tatu i mog druga Baju, na kraju.

SJ

POPUŠTAMO LI ?

REZULTATI TAKMIČENJA U ZNANJU

MATEMATIKA I

1.Damjanovski Vladislav	17	SK
2.Sumina Jadranka	15	ST
3.Stanojević Stojan	15	NI
4.Djurić Budimir	15	NI
5.Galjić Fadil	15	BG

MATEMATIKA I i II

1.Možetić Igor	29	LJU
2.Živković Miodrag	29	BG
3.Jovanović Miroslav	29	BG
4.Galjić Fadil	27	BG
5.Hadžimejlić Nijaz	27	SA

ELEKTRONIKA

1.Budišin Srdjen	31,5	BG
2.Ožegović Julije	20,5	ST
3.Indjin Ivica	16,5	BG
4.Grubišić Josip	13,5	ST
5.Petković Predrag	12	NI

FIZIKA

1.Ikonić Zoran	26	BG
2.Boljat Ivica	25	ST
3.Karadimčić Anton	25	SK
4.Simunić Zoran	21	ZG
5.Maćešić Nedeljko	15,5	ZG

OSNOVI ELEKTROTEHNIKE

1.Mišić Vojislav	32,5	BG
2.Budišin Srdjen	28	BG
3.Bohaćek Zoran	25	ZG
4.Dragošević Marina	25	BG
5.Ilakovac Gabrijel	23,5	ZG

GENERALNI PLASMAN

FIZIKA

ZAGREB	52,0
BEOGRAD	51,5
SKOPLJE	39,0
SPLIT	37,5
SARAJEVO	-12,5

MATEMATIKA I i II

BEOGRAD	119,0
LJUBLJANA	111,0
SKOPLJE	97,0
SPLIT	82,0
SARAJEVO	80,0

OSNOVI ELEKTROTEHNIKE

BEOGRAD	114,5
ZAGREB	91,5
PRISTINA	70,0
SKOPLJE	60,0
TUZLA	53,0

ELEKTRONIKA

SPLIT	45,5
BEOGRAD	43,5
NOVI SAD	21,5
NIŠ	19,0
LJUBLJANA	13,0

svetozarevo

NA ELEKTRIJADI

Na XVII SUSEJ-u se po prvi put pojavilo Odeljenje elektrotehničkog fakulteta iz Beograda u Svetozarevu i to kao poseban učesnik Elektrijade. Odeljenje je ugledalo svetlost dana s početkom ove školske godine i sačinjavaju ga pored profesora iz Beograda, dva službenika iz Svetozareva i 87 studenata iz cele Jugoslavije.

Zahvaljujući pričama i sugestijama našeg profesora Voje, u Svetozarevu je već negde u oktobru postalo veoma zanimljivo učestvovati na Elektrijadi. Veoma brzo su osnovane mnoge sekcije i klubovi. Svi su imali isti moto: "Prvo u klub ili sekciju a s njim na Elektrijadu". Po Svetozarevu se čak priča da su neki ipre upisa znali šta je to Elektrijada.

Na sastanku Komisije za organizaciju XVII SUSEJ-a u Bitoli pojavio se i predstavnik Svetozareva i obavestio prisutne o prisustvu Svetozareva u kolu elektičnih Fakulteta i viših škola. U Bitoli su prijavljene sve ekipe koje su iole radile na Odelenju i prikupljene su informacije od starijih, verziranih kolega o sakupljanju novca za učešće na Elektrijadi. Napisana je molba Kablovima da izdvoje novac za 38 učesnika (to je bio maksimum koji je mogao da udje u sastav u Bitoli prijavljenih ekipa).

U Kablovima se baš nekako u to vreme razboleo predsednik Radničkog sindikata koji je jedini bio odgovoran i nadležan za čitanje studentskih molbi upućenih Radničkom sindikatu Kablova. I tako puče kabel izmedju Kablova i pula-Đeljenja.

No, ipak se našao stručnjak za vezivanje Kablova. 4 aprila na dan studenata predsednik Skupštine opštine Svetozarevo primio je delegaciju studenata Odeljenja koja ga je pored ostalih obavestila i sa problemima vezanim za Elektrijadu.

Predsednik je obećao. Bio je Zbor studenata. Predsednik je poslao svog čoveka Milana Djordjevića na Zbor. Milan Djordjević je napravio detaljniji zapisnik sa Zbora od zvaničnog zapisničara. Prošao je dan. Milan Djordjević uz pomoć dvojce studenata Odeljenja zaključio sve ugovore. Studenti su napravili raspored šta će se i kad raditi na Elektrijadi.

Od 97 studenata Odeljenja 39 ih je bilo na Elektrijadi. Od 38 učesnika niko nije dao ni dinara za boravak i odlazak na Elektrijadu (postojaо je doduše i jedan turista Milan I turistički koji je platio svoj boravak).

Glavni uspesi na Elektrijadi su: učešće, Odeljenje deli peto i šesto mesto u orijentacionom takmičenju i drži ubedljivo četvrtoto mesto u španskom haka-disciplina "na takmičenje u bacanju jaja poziva vas Baja" održana na jajodromu Zele-ne lagune u Poreču.

Prijatno Vam i upamtite da nikad nije tako živo kao uz Jagodinsko pivo.

RELI

"270! ?370! ?Ali, drugovi, dodavo - la, pa rekli su da je trasa dugačka samo 170 km. Šta, ko je kriv? Mi?!!! Nismo otvorili koverte? Nismo poneli magičnu kuglu? Pasulj, bob, karte..? Šta je, bre, ovo. Neko nas bre zaviti lava. Kakvi golubovi, sefkerini, pa zove, gliste i španske smicalice? Pa te organizatore treba baciti u f.....e. Šta, podmetnuli su kove - rat sa pogrešnim rešenjima! Da im ja...."

Možda je bilo tako a možda i ne (ne baš doslovno tako). U svakom slučaju, opet je preko 250 ljudi ju rišalo okolnim putevima na vremenske kontrole. Mortalitet peradije i insektadije je naglo skočio. He, he rastračaše se električari po liva - dama i blatištima.

A onih šest, sedam sadista sede po po šumarcima, lade se pivom, slušaju muziku i čekaju mučenike. Preterali su, to je sigurno, ali nije ni njima lako: ovo im je već četvrti reli koji prave a stalno se traži nešto novo, originalno, interesantno itd.. Nažalost lepih ideja je sve manje a reli sve više dobija na ekscentričnosti.

Na svu sreću mesto za neutralizaciju je bilo dobro odabранo a i vreme nije bilo loše. U Bojčinskoj šumi su takmičare dočekale pljeskavice, sokovi, muzika i ... neki zadačići. Nisu se čestito ni osvežili, a već je trebalo da trče vezani da laju i mjaču, da hvataju neku - vana jaja i svašta još. A što su se

lepo maskirali pomoću flomastera! Pranje već nije bilo tako ugodno. Ali, sve je to bilo začinjeno šalom i smehom pa su se svi lepo zabavljali.

A onda opet juri, dimi, praši, na preži vijuge, pravi praće (mnogi su ostali bez gaća).

"Cilj. CILJ! Najzad. Daj sve te papi re i nek' se nose. Idem kući da le - gnem, da dignem sve četiri u vis, da spavam. Ne, hajde da sačekamo i druge, da vidimo kako se rešava VK2 VK3. Rezultati, kad će rezultati?"

Ipak, nije im sve jedno. Doći će oni i na peti reli. Važno je učest - vovati.

REZULTATI:

1. ekipa 62, vozač VUKČEVIĆ Rajko
2. ekipa 19, vozač POPOVIĆ Rade
3. ekipa 06, vozač OSTOJIĆ Pero.
- 42 ekipe su diskvalifikovane.

IZ PRAVILNIKA

Auto moto sekcija "Električar", kao specijalizovana organizacija OOSSO ETF u Beogradu, pod generalnim pokroviteljstvom Društvenog Kluba Studenata Tehnike iz Beograda u saradnji sa AMK "Akademac" organizuje u čast ČETRDESETOGODIŠNICE DOLASKA DRUGA TITA NA ČELO KPJ I DANA POBEDE automobilističkog reli takmičenje pod nazivom

IV RELI "ELEKTRIČAR"

koje je sportsko rekreativno takmičenje studenata Beogradskog Univerziteta.

Reli će se održati 7.maja 1977. godine a sprovodi se poetc.

Jovanović Stevan

UKRŠTENE REČI

HORIZONTALNO

1. Aparaturom za četkanje - razudjeno ušće (kod Kraljeva)
2. Skraćenica za tri osnovne el. veličine-pesnik-vrsta zraka
3. Zavodljivo-pripadnici jedne narodnosti u SFRJ-marka cigareta
4. Polovina načina hladjenja-sud
5. Volt-kakve su zemičke u KST kafeu - kakav je KST program
6. ...jedno...drugo-svetska organizacija-vremenska regulacija-segret
7. Čačak-jedna beogradska palata-vrsta zraka
8. Planinski venac u Evropi-incijalijednog prodekana na ETF-jedno stručno savetovanje
9. Šta radi pod vodom-odvedi u čuzukoren iz minus jedan
10. Zapremina-oni što dodju na kraju reči-muška tetka

VERTIKALNO

1. Od onog koji popravlja satove
2. Mogući-prividna snaga
3. Koji sadrži otrove-ime dečije filmske junakinje-kvadrat napona
4. Konstanta-rezultat osnovne računske operacije-visina-pola fife
5. Zahod-vrsta računara-strano muš.ime-dom.životinje-rodjaka
7. Razudjeno ušće-kućna napast-nepismen-jedan mornar

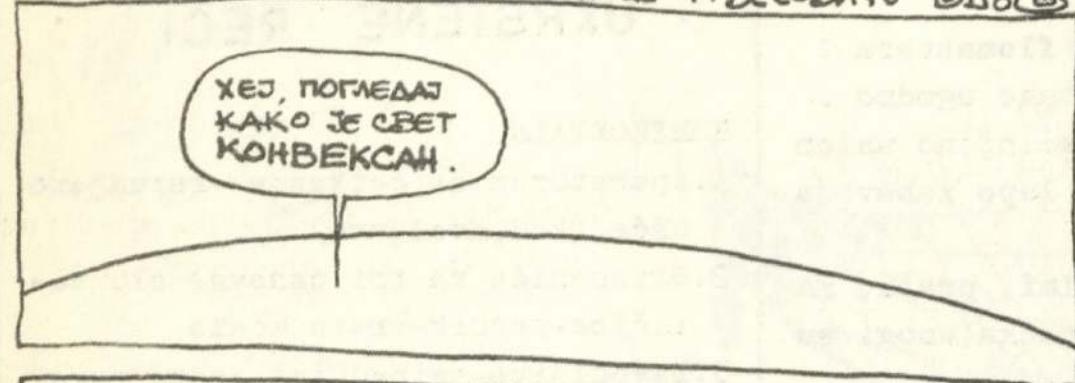
	2	3	4	5	6	7
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

sastavio Peđa (opet!)

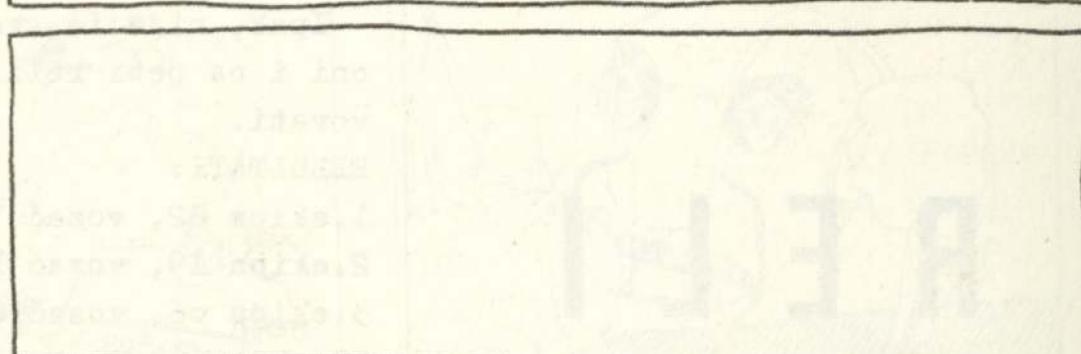
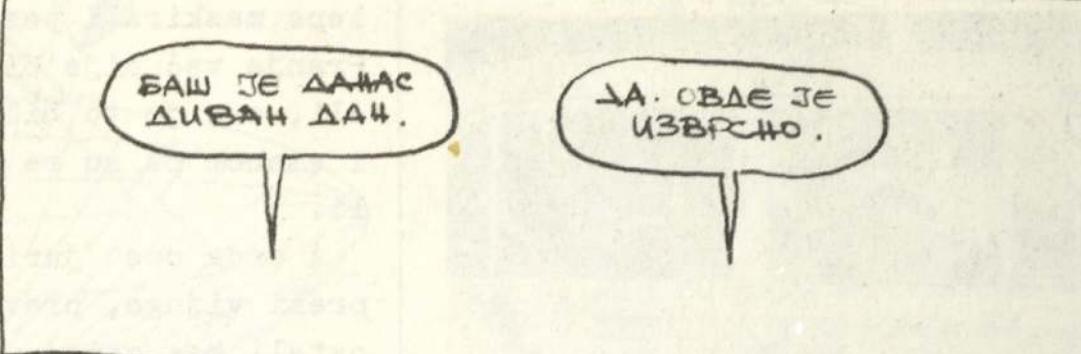
Napomena

U ovim ukrštenim rečima nema praznih polja. Reči se odvajaju crtama a erte postavljate sami. Ovog puta u ukrštenim rečima pojavljuju se grčka slova kao na primer: βtron, μika, σοψja i tako dalje. Ukupan broj grčkih slova je 21.

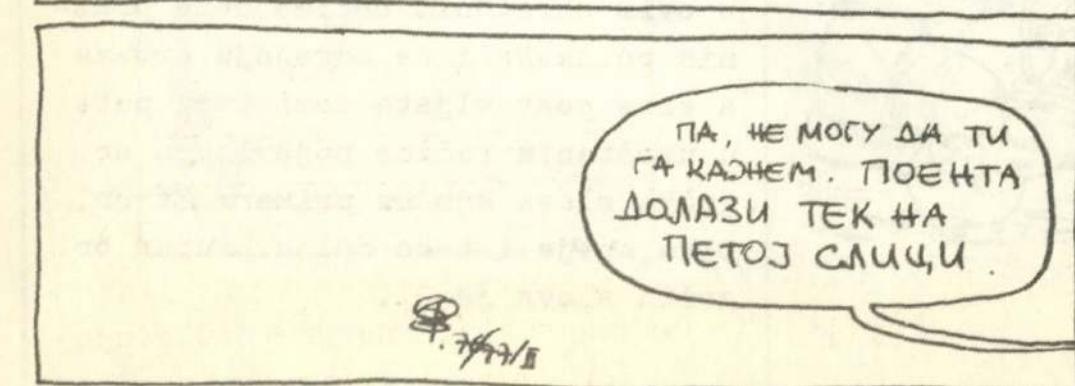
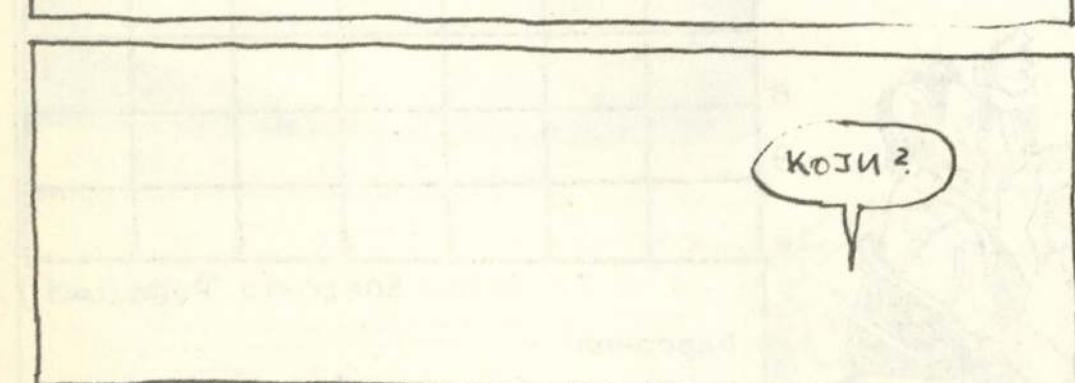
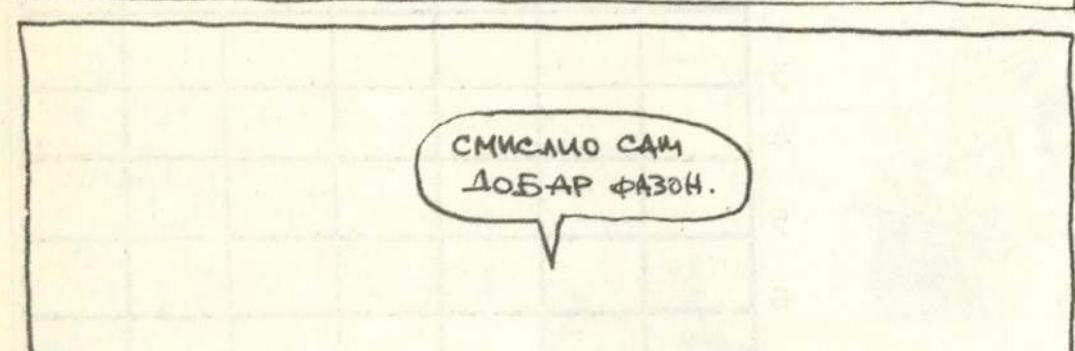
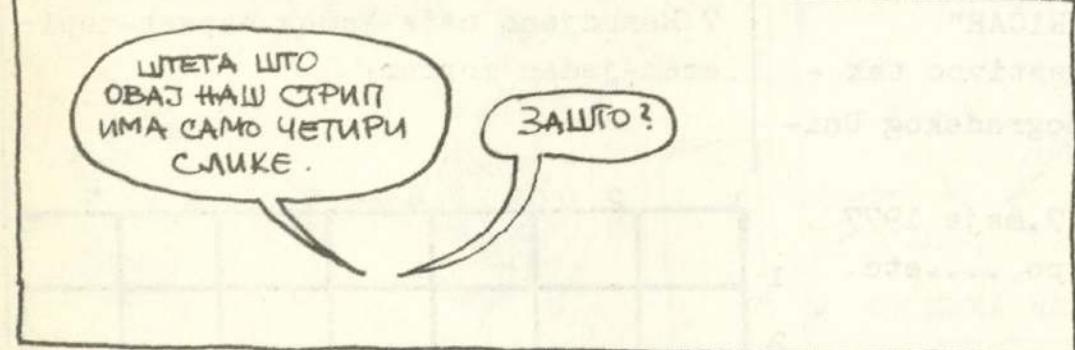
СКИЦЕ ЗА ЈЕДАН СТРИП Р. ВЕСОВИЋ БР. 2

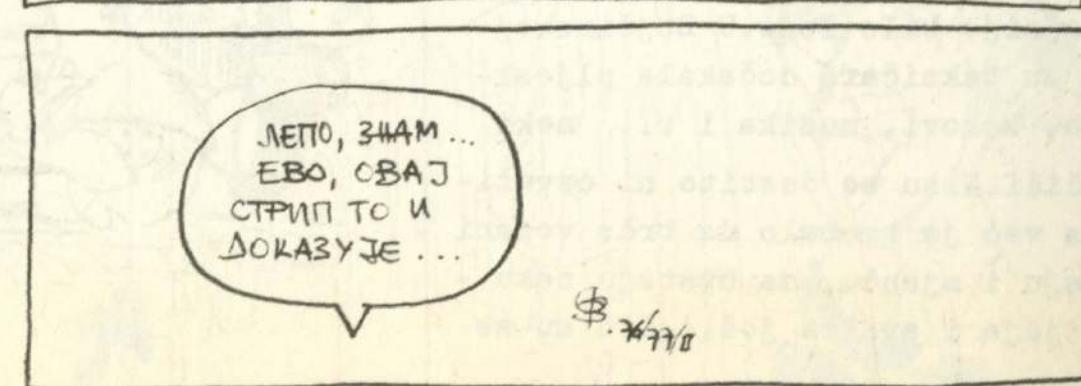
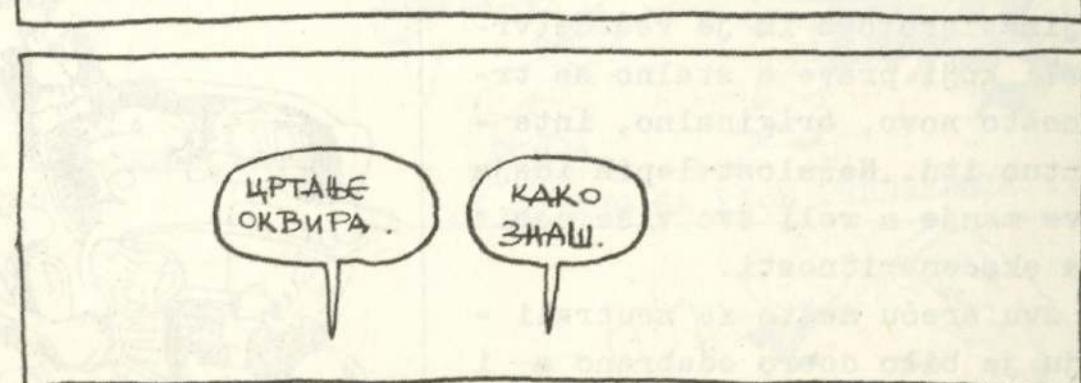
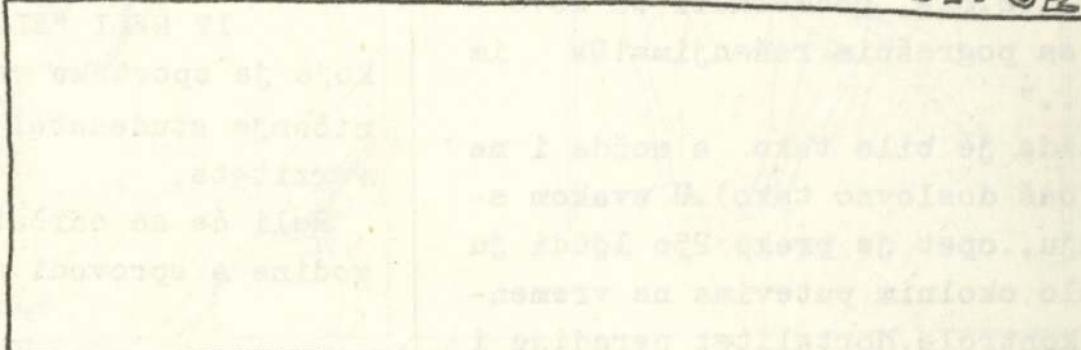
СКИЦЕ ЗА ЈЕДАН СТРИП Р. ВЕСОВИЋ БР. 7

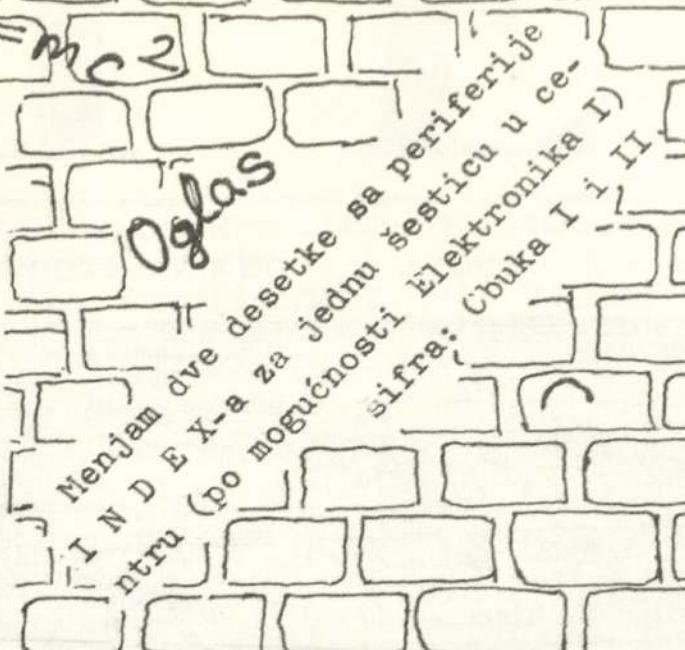
СКИЦЕ ЗА ЈЕДАН СТРИП Р. ВЕСОВИЋ БР. 46

СКИЦЕ ЗА ЈЕДАН СТРИП Р. ВЕСОВИЋ БР. 62

OVA VAM FOTOGRAFIJA SLUŽI ZA PRIVIKAVANJA

Redakcija ELEKTRONA po prvi put (radi povećanja tiraža) počinje

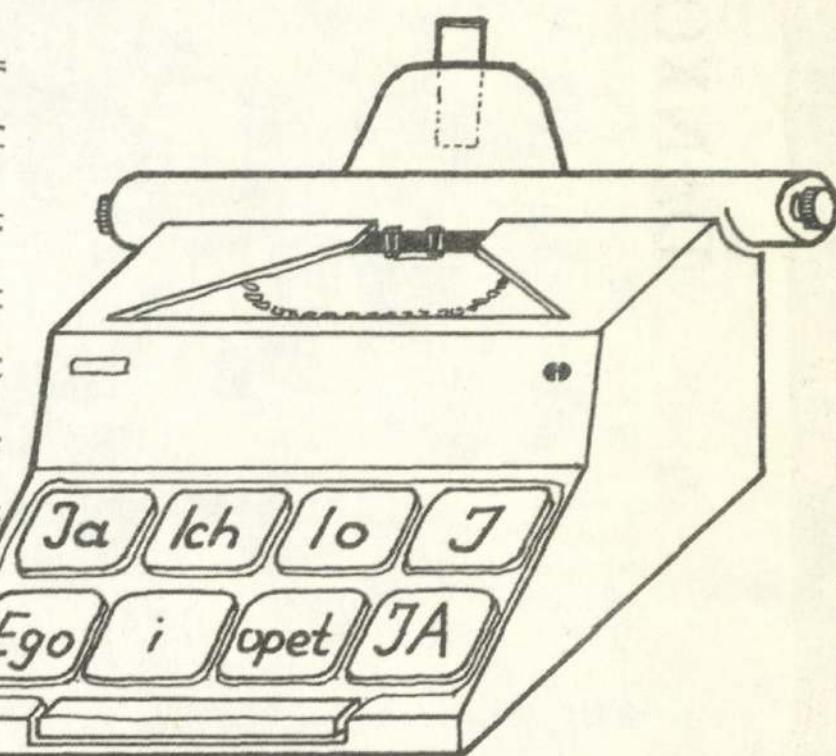
NAGRADNU IGRU

Propozicije:

Pravo učešće imaju svi redovni i vanredni studenti koji su upućeni u stanje na elektrotehničkom fakultetu. Odgovori se moraju pisati na kuponima i lično donijeti u prostorije redakcije svakog dana od 13 do 14 č.

PITAJE:

U kojoj prostoriji E T F-a se nalazi ova pisaća mašina?

NAGRADE:

1. Dva dana mediterana*
2. Jednodnevni izlet u Zagreb
3. 50. jednogodišnjih preplata za ELEKTRON

Utešnu nagradu (104 staklena, okrugla klikera) dodjeljuju organizatori IV.električar relija.

Izvlačenje će biti 27. 05. u 12 č. u K S T - u.

*Dvodnevni boravak u privatnoj kući u dogovoru sa redakcijom od 1. jula do 1. septembra.

KUPON

Ova mašina je iz:

(ime i prezime)

Iako se nalaze na prethodnjoj strani, nagrade i igra su ozbiljni.

SATIRIKON pripremili: Bulatović Svetislav, Popović Dragan, Kubičela Edvard

DANKO JORDANOVIĆ ELEKTROMAŠINAC

